

75 par

zadostuje, da vam takoj dostavimo poskusne številke. Pišite še danes ➔

Mesečna naročnina 20 Din, za inozemstvo 35 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 25. Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1, Telefon 3855. - Ček, račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Na Vidov dan
Kongresne svečanosti
Vidovdanska elegija
Najuspešnejše šolsko leto po vojni
Delavstvo je važen del celotne kulture
Srbsko šolstvo v Rumuniji
Padec naše izvozne trgovine v maju

Št. 59

Izhaja dnevno razen ponedeljka in dneva po prazniku

V Ljubljani v petek, dne 28. junija 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Če ne nastanejo nepremostljive tehnične težkoče zaradi tarifnega gibanja grafičnega delavstva, izide prihodnja številka našega lista jutri v soboto 29. t. m. Ta številka bo obenem tudi nedeljska.

Na Vidov dan

Vsako leto se nam vrača naš Vidov dan. Vsako leto obdan od novih dogodkov, a on sam vedno sam sebi enak, kakor večna skrivnost, ki sije skozi mrak preteklosti v zmede sedanjosti in išče pota bodočnosti. Vidov dan je dan žrtev, zato je to praznik mrtvih in živih. Zdi se nam, da se z njim prelomi leto, ko stopamo šest mesecev proti njegovi sredini in se mu potem šest mesecev zopet odklikamo proti novemu letu. Kakor da se mu po šestih stopnicah bližamo — obstanemo — se zamislimo — poklonimo se žrtvam — in zopet po šestih stopnicah odhajamo. Tam zunaj je svet in vrvenje, borbe stanov in narodov, tekna držav in ljudi — tam doli leži Vidov dan kakor globok tolmun, v katerem odseva naša zgodovina, naša narodna duša, naša Usoda. Kakor tiho svetilke leži Vidov dan sredi leta, sredi naše domovine, sredi našega življenja. Tam je oltar žrtev, pred katerim se klanjamo. Svet je ta dan, svet je ta kraj, svet je ta oltar. V njegovem dnu leži Kosovo z vso svojo mistično opojnostjo; v krvavih zarjeh se blešči iz globin, kot posoda vse skrivnosti, od koder kipi poezija junastva in požrtvovalnosti. To je najsvetejši misterij našega narodnega življenja. V tem misteriju je opojna moč naše sile in rasti. Srečen narod, ki ima svoj misterij. Nesrečen narod, ki ga nima. Kajti prazno je življenje, ki se ne more izkazati niti z eno veliko žrtvijo na oltarju ljubezni. Naš narod se more izkazati ne le z eno žrtvijo: stoletja naše zgodovine so bila nepretrgana vrsta samih žrtev, ne le ob vseh mejah, ampak tudi v notranosti naše širne domovine. In vse te žrtve so bile položene na oltar ljubezni do rodu, do zemlje, do jezika, do vere. Hekatombe leže ob našem narodnem žrtveniku in pričajo o težki Usodi našega naroda, ki mu je določala mukopolno in trpko pot skozi stoletja do zmage. Do zmage? Ali smo že na višku zmage?

Obstojimo za trenutek ob veliki skrivnosti našega narodnega misterija. Tam na dnu se svetli Kosovo. Guslarji sede okrog, pesmi odmevajo. Čudovito zmaguje življenje nad smrtjo. In tam ob robu stoletja samih žrtev — trpljenja in borbe zaslužnega naroda. Koliko junakov s sklonjeno glavjo, z zvezanimi rokami, z odprtimi ranami. In tik za njimi nov krog: Karadjordje in njegova vojska. Vojvode, knezi in junaki. I zopet nov krog. Bosansko-hercegovska raja, Petar Mrkonjić, ustaši, balkanski borec iz časa osvobodilnih vojn. Kakšne vrste bojevnikov od vseh koncev in krajev, od Balkana do Triglava, od morja tja do posavskih ravnin. In zopet novi rodovi, junaki novega stoletja: kralj Peter in njegova vojska, junaki s Kumanova, Prilepa, Bitolja, Skadra in Odrina. In tik za njimi milijoni novih trum: to so čete iz svetovne vojne, one, ki so se bile na Ceru, na Rudniku, ob Drini, ob Savi, ob Donavi in Moravi, ki so prinašale osvobodjenje vsem, kakšne legije! In za njimi oni, ki so onemogli v albanških gorah in ob bregovih Adrije, kjer jih je sprejela sinja grobnica. In oni s Krfa in Vida. In zopet novi žrtvovalci svoje krvi s Soluna, Kajmakčalana, Kozjaka. In oni, ki so padli zadnji na pohodu v Srbijo, in oni, ki so padli na mejah za Sočo, za Koroško, za Prekmurje, za Adrijo. Ogromen je naš narodni žrtvenik — nepregledne so žrtve — velik je naš praznik, naš Vidov dan!

In danes zopet stojimo ob njem, kakor vsako leto. Postojimo, zamislimo se za trenutek. Na sredi leta smo. Od kod in kam? Srečni smo mi živi, ki stojimo ob darovih mrtvih. Ali jih znamo ceniti? Ali smo vredni njih žrtev? Obstojimo, pomislimo. Ali bo konec žrtev? Ali je naša zmaga popolna? Ali ni tudi naša dolžnost, da položimo nekaj na ta oltar žrtev? Če drugoga ne, vsaj kosček svoje sebičnosti, kajti to je tisto zlo, ki uničuje uspehe požrtvovalnosti. Ali čutimo v sebi ves misterij Vidovega dne? Ako ga ne čutimo, ga nismo vredni. In vse zlo sedanjosti izhaja iz tega, da ne čutimo in ne cenimo vrednosti žrtev. Mi smo genera-

Po Edenovem neuspehu

Kaj pravzaprav hoče Italija?

V Parizu in Londonu so si edini: posredovanje med Italijo in Abesinijo je nemogoče

Mussolinijeva alternativa: priznajte nam vse ali začnemo z vojno!

Nova faza v sporu z Abesinijo

London, 27. junija. W. V dobro informiranih političnih krogih doznavamo nekatere podrobnosti o razgovorih, ki jih je imel minister Eden z Mussolinijem glede italijansko-abesinskega spora. Tu zdaj zatrjujejo, da je Eden nesel s seboj v Rim konkretne predloge za mirno rešitev konflikta. Toda, ko je izvedel iz Mussolinijevih ust za italijanske zahteve, ki so bile brezkompromisne in do skrajnosti intransigentne, je minister Eden opustil svojo prvotno namero, da bi Mussoliniju ponudil posredovanje angleške vlade in mu stavil v tem smislu konkretne predloge.

Že v juliju...

Današnje časopisje posveča dolga poročila Edenovim rimskim razgovorom glede Abesinije in prav nič ne prikriva dejstva, da Edenovo posredovanje ni uspelo. Senzacija je danes vzbudila vest lista »Daily Telegraph«, čigar posebni poročevalci poročajo iz Addis-Abebe, da v tunkajšnjih krogih pričakujejo italijanski napad že v juliju.

Anglija v škripcih

V londonskih političnih krogih prav nič več ne prikrivajo vznemirjenja radi zelo delikatnega položaja, v katerega je zašla Anglija sprito nepomirljivega italijanskega stališča. Tu si zdaj prav nič več ne delajo iluzij o tem, da bo Mussolini abesinsko atero, že iz prestižnih razlogov, hotel izpeljati do konca in so si zato na jasnem, da bo Mussolini formalno napovedal izstop Italije iz DN, kakor hitro bi se svet DN ponovno pečal z abesinsko pritožbo proti Italiji. Po drugi strani pa je prav tako gotovo, da bi v primeru italijanskega napada Abesinija takoj predložila DN nov apel, do česar bi bila tudi popolnoma upravičena, ker je še vedno članica ženevske institucije. V tem primeru pa bi se nahajala angleška vlada pred zelo neprijetno alternativo, da bodisi podpira abesinsko pritožbo in s tem povzroči izstop Italije iz DN, ali pa da bi bila gluha za abesinsko pritožbo in bi s tem pripomogla nehoti k pokopu ženevske institucije. Jasno je namreč, da bi v tem primeru prav ona povzročila s svojim pasivnim zadržanjem kršitev statuta ženevske institucije, obenem pa bi si povrhu napolnala še abesinsko sovraštvo in s tem popolnoma kompromitirala svojo dosedanje pozicijo v Abesiniji, zlasti pa svoje privilegije pri jezeru Tana, od katerega zavisi namakanje Sudana in Egipta.

cija, ki je prišla po žrtvovalcih in hočemo živeti od njih žrtev. Zato tak krik in vik okoli narodnih svetinj. Zato tak obupen boj za prvenstvo.

Mi pa vemo, da je v našem narodnem žrtveniku in v našem prazniku žrtev skrit najlepši nauk našega življenja. Zrtvujte se za domovino, za narod, za brate! V tej požrtvovalnosti je vsa naša skupna bodočnost. Varnje se nepotrebnih žrtev, kajti nepotrebne žrtve so najtežje. Zato jih ne zahtevajte od nikogar. Namesto zahtev dajte sami svoj zgled. Zrtvujte! Doba okoli nas je težnja. Vsi narodi čakajo svojih rešenikov. A rešitev je v skupnosti, v

Nov poskus s — skupno demaršo

V takih razmerah je povsem naravno, če angleška vlada smatra za najboljšo, da se v pogledu italijansko-abesinskega spora njen »popolni minister« Eden še enkrat porazgovori do dna s francoskim zunanjim ministrom Lavalom, ki je baje naklonjen angleško-francoski demarši v Addis-Abebi, ki naj bi z indirektnim pritiskom na abesinsko vlado prepričala abesinskega cesarja, da bi bilo sprito eminentne vojne nevarnosti še najboljše, da bi Abesinija vsaj toliko popustila, da bi Italiji priznala vse zahtevane gospodarske koncesije.

Italija grozi z izstopom v vsakem primeru

Nič manj niso v tej zvezi zanimiva izvajanja rimskega dopisnika tunkajšnjega lista »Daily Express«, ki v svojem poročilu iz dobro informiranih rimskih krogov zatrjuje, da Italija ne bo nikdar dopustila, da bi se o abesinskem vprašanju še enkrat razpravljalo v Ženevi. Isti dopisnik javlja celo, da bo Italija zapustila DN tudi v primeru, če bi do ponovne razprave ne prišlo, a bi Abesinija še nadalje ostala članica DN.

Tako se je položaj po Edenovem obisku še bolj zapletel in tunkajšnji politični krogi so si zdaj že povsem na jasnem, da bi z vsakim novim poskusom posredovanja še bolj razdražili že itak preveliko italijansko občutljivost in tako samo pripomogli do čim prejšnjega udara v Vzhodni Afriki.

Zadnje upanje

»Daily Telegraph« poroča iz Addis-Abebe, da želi abesinska vlada zavzeti takšno stališče, da bo podprlo Edenove napore za mirno ureditev italijansko-abesinskega spora. Abesinska vlada ne bo nasprotovala gospodarskim koncesijam Italiji, pod pogojem, da te koncesije ne bodo kršile abesinske neodvisnosti in teritorialne nedotakljivosti. Tako n. pr. mislijo v poučenih abesinskih krogih, da koncesija za gradnjo železniške proge ne more vsebovati tudi določbe o koridoru; abesinska vlada pa bi tudi ne mogla priznati Italiji pravice do nadzorstva samo italijanskim organom.

Mussolini zahteva preveč

Daily Telegraph pravi, da Mussolinijeva zahteva visoko presega britanske predloge. Italija išče prostora za svoje odvisno prebivalstvo in neovirano možnost izkoriščanja dozdavnih velikanskih bogastev rud na severu in v severovzhodnem delu Abesinije. Razen tega hoče Italija kontrolno nad abesinsko zunanjo politiko, pristala bi pa,

ljubezni, v požrtvovalnosti. Kaj bi bilo z nami, da se niso žrtvovali oni pred nami. In kaj bo z onimi, ki pridejo za nami, ki so kri naše krvi, če se ne bomo mi žrtvovali za njih bodočnost. Ali naj oni kolonejo predhodnike, ki niso bili vredni svojega časa?

Veličasten je naš misterij Vidovega dne. Vsaj enkrat v letu se zamislimo vanj. Da začutimo dolžnost, ki jo veleva veliki žrtvenik, do mrtvih, do živih, do bratov. Oni so umirali za nas, mi živimo zanje. In naše življenje bodi žrtev za milijone, ki žive iz iste zemlje, iste misli, iste krvi.

Dr. I. L.

da ostane abesinski cesar kot lutka na svojem prestolu. Vsi Italijani upajo, da se bo ta cilj dal doseči brez vojne.

»Morningpost« piše, da je Edenovo poročilo o razgovorih z Mussolinijem, ki ga je večeraj poslal britanski vladi, zelo resno. Glavna naloga ministra Edena v Rimu je bila, da odstrani vojno nevarnost v Ariki. Edenovi predlogi v Rimu pomenijo skrajni napor za ohranitev miru. Toda izprevideti smo morali, da je bilo sprito Mussolinijeva zadržanja vse to nesmiselno. Predlogi za doseglo načelnega sporazuma med abesinsko, egiptsko in sudansko vlado so brez dvoma vili poguma Italijanom, da so še sami ustvarili in zdaj forsirajo svoj lastni načrt.

Vojna se zdi neizogibna.

»News Chronicle« piše, da si bodo pri današnjih britansko-francoskih razgovorih v Parizu v svesti, da stojimo pod veliko vojno nevarnostjo jeseni in pred izzivom Društva narodov po Italiji. Ta nevarnost je prav tako velika kakor japonska nevarnost v mandžurskem vprašanju. Če bo Mussolini ostal pri svojem sklepu, da pojde v vojno z Abesinijo, bo treba odločiti o izvajanju sankcij proti Italiji po določbah statuta Društva narodov.

V Parizu so si edini: Eden ni uspel...

Pariz, 27. junija. Havas poroča: Pariški listi so mnenja, da angleški minister Eden ni dosegel tega, kar je nameraval. To velja zlasti za abesinsko vprašanje.

»Petit Parisien« ugotavlja čisto na kratko, da se je poizkus angleškega posredovanja med Italijo in Abesinijo ponesrečil. »Echo de Paris« prav tako odkrito pove, da je angleško posredovanje propadlo.

Laval — razsodnik

Isti soglašajo v tem, da Velika Britanija ne bo poizkusila spraviti Francije v nasprotje z Italijo zaradi abesinskega vprašanja. Ni pa izključeno, da bo predlagala Italiji predsednika francoske vlade Laval kot razsodnika v sporu med njo in Abesinijo.

Vojna z Abesinijo v jeseni

Današnji »Oeuvre« ima zanimivo poročilo o prvih namenih Italije v Abesiniji. List najprej ugotavlja, da je Eden odšel iz Rima brez lavorik. Nato pa dokazuje: Mussolini mu je jasno pojasnil svoje mnenje, ki ga je mogoče takole prikazati: Italija ne more sprejeti angleškega predloga o gospodarskih koncesijah Abesiniji Italiji s tem, da se istočasno prepusti Abesiniji nemo pristanišče v britanski Somaliji. Mussolini zahteva, naj Abesinija sprejme vse gospodarske in druge zahteve Italije od prve do zadnje točke. V nasprotnem primeru bo Italija stopila v jeseni v vojno

Nov poslanik ČSR

Praga, 27. junija. ČTK poroča: Uradni list priobčuje ukaz predsednika republike, s katerim imenuje za češkoslovaškega poslanika v Beogradu g. Václava Girso.

Sprejem kardinala Hlonda. Kraljevska banška uprava objavlja, da se udeleži sprejema papeževnega delegata kardinala Hlonda vsa mladina ljubljanskih šol, ki prebiva v Ljubljani. Ob 17. uri v petek 28. junija naj pridejo na Miklošičevo cesto učenci in učence vsih šol pod vodstvom učiteljskega. Reditelji bodo odkazali posameznim šolam prostor v špallirju. Mladina naj pozdravlja z belimi roboi, deklice naj po možnosti imajo cvetje.

Zraka, zraka...

Pod tem naslovom je objavila »Politika« zamisliv članek o sedanji politični situaciji ter pravi med drugim:

Vlada g. Stojadinovića mora predvsem dati zraka pljučam, ki so se že dušila. Ne sme se sicer upati, da bi se kar z eno potezo ustvarila rešitev, toda v ozračju svobodne diskusije se mora najti smer za rešitev. Današnje življenje je mnogo preveč zamotano, da bi ga mogel objeti le en človek, pa naj si bi bil še tako genialen. Pri nas pa je tudi to nemogoče, da bi mogel en človek na podlagi ene, vsej deželi skupne misli voditi vse množice, pa čeprav le na podlagi skupnih iluzij.

Toda pri nas je tako, da nazor ene pokrajine nima odmeva v drugi. In zmanj so vsa prepričevanja zlepa ali zgrda. Čutimo, da govorimo s tuji jezik, ki jih ne razumemo. Kar nas navdušuje, spravlja druge v obup. Kar nas žalosti, je drugim v radost. A slabe volje ni ne na tej ne na oni strani. So tu le neizbravne ploskve, čez katere se ne more iti kar tako in o katerih je treba govoriti z avtoriteto in po najbolj enostavnem načelu, da se skušamo vmisli v mišljenje drugega, ne pa z visokimi besedami, olepšanjem in prikrievanjem ter da se pri tem bijemo na prsa.

V našem življenju so velike vrzeli, ki jih ni mogoče zamašiti s tem, da jih tajimo. Najprej jih je treba priznati, in če jih ni mogoče izravnati, potem jih je treba premostiti. Zlasti pa ne iti v drugo skrajnost, če človek ne more doseči vsega, kar bi hotel. Tako globoke so naše vrzeli, da jih en sam vodja sploh ne more zamašiti, temveč le več vodij, ki so nosilci naših posebnosti.

Nevarno je samo sebi pripisovati skrb za državo, ker pod tem se dostikrat skrivajo le osebne strasti in slabosti, ki jih je tem težje pobijati, ker njih nositelji z lahkoto preidejo v nasilje. Čim manjšega duha in znanja pa so, tem bolj gotovo, čeprav v dobri veri, dela iz čuvanja države kupčijo za nekoga drugega. Človek ozkega formata se le težko premaga, da ne bi zlorabil oblasti.

Samo polna in velika svetloba solca more razpršiti vojsko neodgovornih parazitov in postaviti diskusijo na pametne temelje, ki jih razumejo tudi najširše množice, kajti brez blagoslova množice se ne more dobro delati.

Svobodna diskusija je oni ventil, skozi katerega umirajo strasti in neprijateljstva, in le svobodna diskusija omogoča tudi plemenito tekmo.

Vlada g. Stojadinovića mora dati ta zrak in to svetlobo.

„Jutrov“ članek

Čisto drugačnega kova pa je »Jutrov« članek o novi politični situaciji. Tu ni klica po več zraka, da bi »svobodno zadihala pljuča, tu se le toži po starih časih — po vladi JNS. To žalovanje po vladi JNS. To žalovanje po vladi JNS je tako močno, da »Jutrov« celo visoko modro docira, kdo je vse kriv, da je nastal novi položaj. Seveda so le drugi krivi, da je ta slavni JNS režim padel, ker kje je še tista svetloba, da bi zagovorniki JNS režima prišli do avtoritete, da bi spoznali, kako obupno žalostne in usodne napake je delal ta režim po njih sokrivdi.

I zato je treba na ves samodopadljivi članek »Jutra« odgovoriti le z eno konstatacijo. Ko vsa Jugoslavija pozdravlja zarjo nove dobe, ko vse kliče po več zraka in več svetlobe, gledajo gospodje pri »Jutru« le nazaj v propadle čase in hrepene ko starci po lepih dneh mladosti, pa naj je bila ta mladost le po okusu zlate mladine.

Anahronizem postaja politično geslo »Jutra«.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službo, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

MOTORNİ ČOLN SE PRODA za 10 oseb. Polzve se Cerkvena ulica št. 21/1, vrata 12.

DIN 210.000 — vredne razne nove slovenske romane in poučne knjige prodamo za dinarjev 42.000! — Pismena pojasnila daje: Klančnik, Mojstrena 81.

UPOKOJENA, star 49 let, vdovec, želi znanja s čedno ženo do 56 let staro s prihranki ali dobro idočo obrtjo, tudi upokojenko ali ločenko, toda ne po lastni krivdi. Dopise na upravo »Glasa naroda« pod »Zakon zaželen«.

ŠČETARSKI POMOČNIK, obenem izvrsten čistilec zime, mlad, prosi stalno službo. Dopise na upravo »Glasa naroda« pod »Čimprej«.

STROJEPIŠNI POUK za časa počitnic po desetprstnem sistemu za začetnike in izveščance. Večerni tečaji, oddelki od 6. do 8. in od 1/8. do 9. ure zvečer. — Šolnina znižana in stane učna ura samo 2 Din. — Pouk se prične dne 3. julija. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zvečer. — Christofov učni zavod, Domobranska cesta št. 15.

Jablus

Tvarina, iz katere lahko napravite izborn jabolčnik ali hrušovec, ne da rabite naravne pijače ali vina. Pripravi se! — Glavno zastopstvo: Franc Reiner, Podčetrtek.

V pričakovanju vladne deklaracije

Nova vlada pri knezu-namestniku

Beograd, 27. junija. AA. Nj. kr. Vis. knez-namestnik je danes opoldne sprejel člane kraljevske vlade z dr. Stojadinovićem, predsednikom ministrskega sveta in zunanjim ministrom na čelu. Sprejel jih je, da so se mu predstavili.

V pričakovanju vladne deklaracije

Beograd, 27. junija. b. Po včerajšnji seji Jugoslovanskega kluba narodnih poslancev so se poslanci razšli. Večina jih je odpotovala v svoje srece, da obvestijo svoje volilce o novo nastali politični situaciji. Tudi večina slovenskih poslancev je v teku včerajšnjega dne zapustila Beograd. Iz poteka včerajšnjega sestanka Jugoslovanskega kluba se je z gotovostjo razvidelo, da večina poslancev želi, da se z vsako odločitvijo napram vladi g. Stojadinovića počaka, dokler ne bo vlada na prvi seji Narodne skupščine, ki bo, kakor smo informirani, v četrtek 4. julija, dala svoje deklaracije. Dozdaj se je izrekel proti novi vladi samo predsednik Narodne skupščine Voja Lazić. Vaš dopisnik je imel priliko razgovarjati se z nekaterimi poslanci od levega krila skupine g. Voje Lazića. Izjavili so, da bo skupina okoli glavnega saveza srbskih zemljoradnikov, ki ga vodi bivši minister dr. Dragutin Janković in katerega glavni zaupnik je inž. Voja Došević, ostala zvesta svojem političnemu vodji Voji Laziću in da bo v opoziciji, ker smatra, da ima nova vlada g. Stojadinovića v svoji politični oznaki drug pravec, kakor ga je pa obeležil program Jevtičeve vlade, na katerem so bili izvoljeni dne 5. maja. Ker šteje grupa okrog 15 članov, se sodi, da bo v najkrajšem času prišlo do osnivanja posebnega poslanskega kluba in se bo na svoji prvi seji točno opredelila tako napram sedanji vladi, kakor napram ostali opoziciji.

Vladna deklaracija

Kakor smo se mogli informirati, bo vsebovala vladna deklaracija dva dela. V prvem delu bo deklaracija govorila o notranjem političnem položaju in naznačila bodoče delo vlade v smeri političnega pomirjenja in konsolidacije s tem, da bo vlada predlagala skupščini zakonski načrt, ki bo zajemal politično svobodo. Drugi del pa bo posegel v našo zunanjo politiko. Sodi se, da bo vlada izzvala obširnejšo diskusijo v parlamentu, v kateri naj bi se iznesle misli in gledanje sedanjega parlamenta na novo vlado in iz katere naj bi vlada spoznala, kdaj naj predloži ta zakon, sedaj ali kasneje. Sodi se, da bo diskusija že takoj pokazala, ali vlada uživa zaupanje ali ne. Nato bo vlada pristopila k izvolitvi skupščinskih odborov.

Novi tiskovni zakon

Beograd, 27. junija. b. V zvezi z novimi zakonskimi načrti, ki jih namerava predsednik vlade g. Stojadinović predložiti Narodni skupščini v odobritev, se imenuje tudi nov zakon o tisku. Dosedanji tiskovni zakon, ki je omejeval vsako svobodno izražanje javnega mnenja, se bo ukinil, ker se smatra, da je svoboda tiska neobhodno potrebna. Vendar pa se naglašja, da mora biti tudi v novem tiskovnem zakonu zagotovljena do neke mere zakonska zaščita in da bo piscu naložena odgovornost za njegovo pisanje.

Volilni zakon

Beograd, 27. junija. b. Glavna zahteva sedanje opozicije, pa naj so to parlamen-

Pripravlja se novi tiskovni zakon — Volilni zakon v ospredju — Senatorji se opredeljujejo

tarci ali izvenparlamentarci, je ta, da se izpremeni volilni zakon in da se uvede tajno glasovanje. Ustava nikjer ne določa in urejuje tega vprašanja in ko bo izšel nov volilni zakon, se lahko brez vseh ovir določi tajno glasovanje poleg drugih izprememb.

Senatorji tudi na razpotju

Beograd, 27. junija. b. Predsednik nacionalne stranke Kosta Timotijević je sklic klubovo sejo za četrtek dopoldne ob 10. uri. Kakor znano, obstojita v senatu dva kluba, klub omenjene narodne stranke in narodni klub, ki mu predseduje senator dr. Superina. Prvi klub obsega večino senatorjev, sodi pa se, da bo prišlo že na prvi seji do važnih odločitev v JNS. Kakor smo informirani, se namerava večina senatorjev opredeliti za novo vlado g. dr. Stojadinovića. Gotovo je, da bo v bližnji bodočnosti nov klub senatorjev, ki bo podpiral sedanjo vlado. Za to sejo vlada veliko zanimanje.

Narodna stranka na delu

Beograd, 27. junija. b. Glavni odbor Narodne stranke, ki mu predseduje g. Svetislav Hodžera, je napovedal več shodov v teku prihodnjega tedna. Na teh shodih bodo govorniki razložili svoje gledanje napram politični situaciji od 24. t. m. Kakor smo obveščeni, se ne mislijo opredeliti za novo nastalo politično formo.

Člani vlade na Oplencu

Beograd, 27. junija. b. Danes popoldne ob 15. uri so se odpeljali člani kraljeve vla-

de s predsednikom g. Stojadinovićem na čelu na Oplenac, kjer so se poklonili blagopokojnemu kralju Aleksandru I.

Dr. Korošec in dr. Vrbanić v Ljubljani

Beograd, 27. junija. AA. Na evharističnem kongresu v Ljubljani bosta zastopala kraljevsko vlado notranji minister dr. Anton Korošec in minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić.

Neveste!

Predno kupite pohištvo in druge stanovanjske potrebščine, ogledite si mojo bogato zalogo. — Vzajem v odplačilo tudi hranilne knjižice.

E. ZELENKA, trgovina pohištva
Maribor, ulica X. oktobra

Napredovanja in nameščenja

Beograd, 27. junija. b. Napredovali so: v 6. polož. skupino Veber Franjo, učitelj v Starem trgu pri Ložu, Vršič Antonija, učiteljica v Dobrni, Žagar Ana, učiteljica v Ljutomeru in Levec Stefanija, učiteljica v Slov. Bistrici. Prestavljen je viš. pošt. kontrolor Žuželj Franjo iz pošte v Mariboru na pošto Ruše in Hinterlehner Jelka iz Ruš v Belo cerkev. Za stenografa v Narodni skupščini v VII. polož. skup. je postavljen Julij Baršič.

„Sprememba režima“

Pod tem naslovom je objavilo včerajšnje »Jutro« uvodnik, v katerem razpravlja o vzrokih in posledicah sedanjega političnega preokreta. Uvodniki izražajo redoma mnenje lista, to pa zavisi zopet od njegovih lastnikov in zato naj najprej ugotovimo to. »Jutro« lastnik je konzorcij, ki ga tvorijo gg.: dr. Albert Kramar, Adolf Ribnikar, dr. Milko Brezigar in polkovnik v p. Alfonz Žerjav, slednji kot varuh premoženja otrok po pok. dr. Gregorju Žerjavu. Konzorcijalni deleži so razdeljeni na štiri dele po 20 do 35%. Citirani uvodnik »Jutra« izražata torej mnenje konzorcija, mogoče tudi le nekaterih članov, ker se govori, da si gospodje konzorcijalisti glede nove vlade še niso na jasnem.

Kljub temu pa ima uvodnik ambicije, da bi hotel veljati kot izraz mnenja napredne javnosti. Temu pa moramo z vso odločnostjo oporekati, kajti ugotoviti moramo, da ni bilo po izbruhu vladne krize v Sloveniji niti enega zborovanja JNS-organizacij niti onih, ki so »Jutra« zveste — niti enega sestanka županov, banovinskih svetnikov, narodnih poslancev ali katerikoli organizacij, ki bi mogli vsaj z nekaj avtoritete sklepati in razpravljati o novi situaciji. Zato ponavljamo, da je včerajšnji uvodnik »Jutra« le izraz razpoloženja njegovih lastnikov in nikogar drugega.

»Jutro« pa je zasebno podjetje, ki hoče ravno tako, ko vsako drugo materialni dobiček, kot časopisno podjetje pa tudi še nekaj politične moči. Izjave tega podjetja je zato v glavnem presoati tako, kakor izjave vodilnih ljudi drugih podjetij, n. pr. »Westena«, Trboveljske, Jugoslovske, Fale itd., če bi seveda ta podjetja smatrala za potrebo, da razlagajo svoje mnenje o krizi ali pa da se izjavljajo o svoji lojalnosti do nove vlade. Konzorcij »Jutra« namreč ni samo lastnik »Jutra«, temveč po svojih osebnostih interesiran tudi na drugih podjetjih, kakor kino »Matica«, Delniška tiskarna, Narodna tiskarna itd.

Vse to je treba imeti pred očmi, kadar se razpravlja o izjavljanju »Jutra«. List sicer pravi, da je v službi javnosti, vendar pa je ta služba zelo relativna, če pač ne prihaja v navskriž z interesi njegovih lastnikov, pa tudi same bilance lista.

Te konstatacije naj služijo kot uvod k našemu odgovoru, ki pa bo mnogo krajši.

Izguba politične moči je vedno težak udarec za podjetja, ki služijo predvsem zasebnim interesom njih lastnikov, ne igra pa nobene vloge za liste, ki služijo edinole in izključno samo javnosti. Navadno se ti listi v opoziciji še bolje počutijo, ko kadar služijo vladi.

Zato tudi nam, ki nimamo nobenega interesa za komercializirano politiko, ni važno, če smo blizu ali daleč vlade, ker moremo služiti javnosti prav tako, če smo v opoziciji ali pa na vladni strani.

Nismo čisto istega političnega mnenja ko dr. Korošec, čeprav ga osebno in kot politika cenimo in spoštujemo, vendar pa prav zato mislimo, da bi bilo zelo odveč, če bi podajali izjave o lojalnosti v hipu, ko je dobil dr. Korošec politično moč v svoje roke. Še bolj čudna pa je takšna izjava s strani ljudi, ki so se nekoč postavljali s svojo odločnostjo proti dr. Korošču. Tako postaja tudi naš uvod bolj jasan.

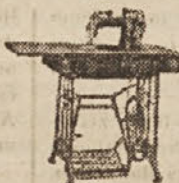
Kot jasno glasilo pa bomo seveda odkritosrčno pomagali pri vseh pozitivnih dejanjih, kakor se na vso jezo »Jutra« nismo obotavljali konstatirati vsako težko odgovornost JNS režima. Zato bomo tudi še naprej vedno z enako doslednostjo opozarjali vlado na vse, kar je potrebno v korist naroda in države.

Izjava lojalnosti v hipu, ki je kdo definitivno izgubil moč, vpliva le kot izjava slabosti, ki ne more storiti nič drugega, ko upati na pardon. Tem očitnejše je to, kadar je ta izjava združena z jeremiado po izgubljeni moči.

Na koncu pa še skromen odgovor na duhovito Jutrovo navdušenje, ko piše vzorno duhovito: »konfuznost pogledov še ni nova modrost, fantastičnost načrtov še ni nov program, pretirana samozavest še ni nova avtoriteta.«

Toda še bolj res je: Najvišja modrost je: Spoznavaj samega sebe in ne govori le z visokega piedistata, ne prilaščaj si patenta edino pokličenega politika! Tudi drugi ljudje imajo včasih prav in tudi drugi ljudje včasih beseda! Takšna namišljena avtoriteta ni znak samozavesti, temveč je bila le značilna lastnost vseh političnih generalov brez vojske.

Za evharistični kongres cene zelo znižane!

Zelo poceni.

Že od 795— Din naprej.

Od 1500— Din naprej.

Konkurentna cena.

Novi modeli najnižje cene.

Oglejte si brezplačno razstavo

otroških in igračnih vozitkov, dvokoles, šivalnih strojev, motorjev, triciklov, avtomobilčkov in pnevmatik pri

„TRIBUNA“ - F. BATJEL - LJUBLJANA - KARLOVŠKA CESTA 4

Damski krojni tečaj

se vrši od 1. 20. julija 1935. Zahtevajte cenik (prospekt) za odgovor znamke priložiti. Prijave sprejema

TEODOR KUNC

lastnik strok. šole
Ljubljana, Sv. Petra c. 4/II
Knjiga „Toaleta“
znižana cena Din 50.—

Uvod v kongresne svečanosti

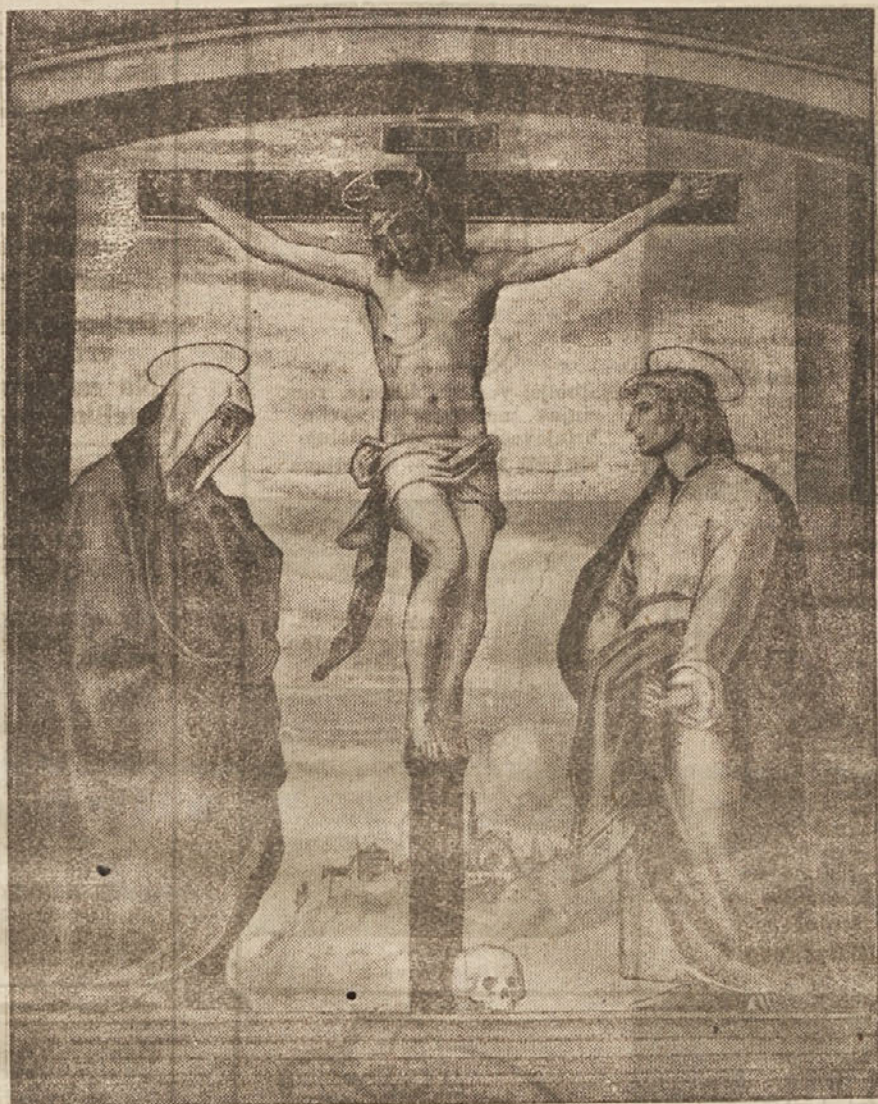
Drevi od 9. do 10. ure razsvetljava

Kot zunanji uvod v kongresne svečanosti bo drevi med 9. in 10. uro vse mesto razsvetljeno. Mnoga poslopja bodo razsvetljena z reflektorji in žarnicami. Razsvetljena naj bodo vsa okna, balkoni in vse izložbe. Pazite na ogenj! Že pri procesijah na Telovo so se na nekaterih mestih vnele zavese. Zato ne pu-

val g. nadškof dr. A. B. Jeglič v Križankah sv. mašo za akademike.

Jutri ob pol 9. uri dop. se vrši stanovsko zborovanje za akademike v zbornični dvorani na univerzi. Na zborovanju govorijo univ. prof. dr. Fran Veber (krščanstvo in filozofija), Vinko Beličič (Evharistija) in eden hrvaški tovariš (Katoliška akcija).

Nočna procesija. Od 9. do pol 10. ure se zbirajo akademiki v Gosposki ulici na univer-

ščajte stanovanja praznega med razsvetljavo. Kongresni odbor ne prevzame jamstva za škodo radi požara! Svečnike, lončke s cveticami itd. zadostno zavarujte, da ne padejo na ulico. Tudi glede tega kongresni odbor ne nosi nikake odgovornosti.

Prihod nadškofov

Z večerašnjim dopoldanskim brzovlakom sta dospela na Evharistični kongres gg. dr. Sarič, nadškof vrhbosanski iz Sarajeva, in Rodić, nadškof beograjski. V istem vlaku je dopotoval tudi gen. provikar g. Stipčević iz Kotora. Na kolodvoru jih je v imenu kongresnega odbora pozdravil vodja kongresne poročevalske službe g. I. Peršuh.

Akademiki na kongresu

Danes popoldne ob petih se udeležijo zastopniki društev sprejema papeževnega legata kardinala dr. Avgusta Hlonda na glavnem kolodvoru.

Jutri v soboto ob sedmih zjutraj bo daro-

zi, odkoder odkorakajo kot posebna skupina v procesiji na Stadion, kjer bo skupna sv. maša z obhajilom. Vstop na Stadion bo mogoč samo s kongresnim znakom in knjižico. Knjižico in znake dobite v Akademskem domu na Miklošičevi cesti.

Rezervirane cerkve

Za Nemce: cerkev v Križankah. — Za Hrvate: cerkev pri sv. Jožefu. — Za Lavančine: cerkev pri sv. Jakobu. — Za Madžare: kapela v zavetišču sv. Jožefa na Vidovdanskem cesti. — Hrvati, Nemci in Madžari imajo v navedenih cerkvah vso službo božjo v svojem jeziku.

Pontifikalne maše

Na Evharističnem kongresu navzoči nadškofje in škofje bodo darovali slovesne škofjske sv. maše v ljubljanskih cerkvah jutri na praznik sv. Petra in Pavla ter slovesne polnočnice med 29. in 30. junijem.

utegnejo pojaviti med zbrano maso. Vsak naj sam pazi na svoje imetje.

Uprava policije opozarja tudi na to, da bo v dneh 29. in 30. t. m. na policijski stražnici II. na Tyrševi cesti na razpolago občinstva dežurni uradnik te uprave, ki bo sprejemal eventualne ovadbe in bo dajal potrebne informacije.

Dne 29. in 30. t. m. je po Tyrševi cesti od železniškega prelaza do Posavskega ulice vsak voznik prometno zabranjen, izven vozov predstavnikov oblasti in cerkvenih doslojanstvenikov, ki vozijo v Vodovodno cesto, kjer je določeno mesto tudi za parkiranje.

Dovoz do Stadiona in vožnja naprej od Stadiona proti Ježici ali obratno se vrši po Gosposelski, Celovski c., Aljaževi ul., Černetovi ul., Podmilščakovi ul., Dravski ul., Vodovodni c. in Posavskega ulici. Za sam dovoz do Stadiona in odvoz se lahko uporabljajo tudi Masarikova c., Smarlnska c., Vilharjeva c., Robbova ul., Linhartova ul. in Topniška ul.

Dne 28. t. m. od 16. do 19. ure bodo o priliki prihoda kardinala Hlonda za promet zaprte sledeče ceste in ulice: Resljeva c., Masarykova c., Miklošičeva ul., Marijin trg, Stritarjeva ul., Mestni trg, Pred škofijo.

Dne 29. t. m., o priliki mladinskega spreveda, bodo od 6. do 8. ure za promet zaprte sledeče ceste in ulice: Pred škofijo, Mestni trg, Stritarjeva ulica, Marijin trg, Miklošičeva c., Masarykova c., Tyrševa c.

Istega dne o priliki nočne procesije mož in fantov bodo zaprte za promet od 20. do 24. ure sledeče ceste in ulice: Kongresni trg, Vegova ul., Emunska c., Cojzova c., Sv. Jakoba trg, Stari trg, Mestni trg, Pred škofijo in vse ulice, ki ležijo med navedenimi, dalje Stritarjeva ul., Marijin trg, Miklošičeva c., Masarykova c., Tyrševa c.

Dne 30. t. m., o priliki glavne procesije, bo vozniki prometni ustavljeni od pol 13. do 18. ure po vsem notranjem mestu.

Kmetički vozovi, ki pripeljejo udeležence na Evharistični kongres se morajo ustaviti na periferiji mesta, kakor je že pripravljani odbor objavil.

Dnevni dogodki

× ZAMEJNIM BRATOM — KNJIGE! Ljubljanska podružnica »Bran-i-borac« priredi 32. t. m. nabiralno akcijo pod gornjim geslom. Zavedajte se, da so za mejami vaši bratje, ki so brez pravice. Ti bratje, ki so kri vaše krvi in del našega narodnega telesa, prosijo, da jih podprete. Ali jim ne boste z malim prispevkom priskočili na pomoč? Ali jih ne boste podprli moralno in materijalno? Mi Jugoslovani v svobodi se hočemo popolnoma odzvati klicu mejnih bratov in jim z žrtvijo pomagati.

Volitve za jesen LUTZ

Tovarna Lutz-peci, Ljubljana-Siška

× Opozorjam na originalni oglas tvrdke Banjaj, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20., kjer dobite vsakovrstne, radio, kolesa in sportne predmete po najnižji ceni.

× Pohištvo »Sava« je najboljšo, najcenejšo.

Zato se kupi najbolj ugodno pri nas, ker je največja izbira. Izvršujemo vsa pleskarska dela po najmodernejših vzorcih, vzamemo vsa mizar-ska naročila in popravila po konkurenčni ceni.

— Mizarstvo »Sava«, Kolodvorska 18, Miklošičeva c. 6. Telefon 2780.

× Juvele, zlatina, srebrnina vseh vrst, je-

dilni pribor in namizno orodje v vseh cenah, obrtnoizdelke kovinske izdelke iz bronu, slo-novine itd., ur vseh vrst od najpreznejših do najcenejših po najnižjih cenah. Nakup starega zlata, srebra in dragoc. kamnov. Predelave, zla-tarska in urarska popravila najboljšo in najce-nejšo pri tv. Jos. Eberle, juvelir, Ljubljana, Mestni trg 17. (Telefon št. 31-49).

Agitacija za zimo LUTZ

Tovarna Lutz-peci, Ljubljana-Siška

× Sportnike, udeležence evharističnega kon-gresa opozarjamo na oglas športne trgovine »Alpina«, Ljubljana, Tyrševa cesta 7, ki nudi po-zmetnih cenah potrebščine za vse panoge spor-ta, alpinistiko in telovadbo.

Udeleženci evharističnega kongresa se vabijo, da se po potrebi okrepijo v buffetu France Svetel, Sv. Petra c. 13

kjer se točijo priznana dolenjska, šta-jerska in dalmatinska vina. Raznovrsten prigrizek vedno na razpolago.

× Tatvine. V Lesniškem vrhu je bilo pred kratkim ukradeno iz hiše Bacu Antonu več kosov obleke in drugi predmeti. Škoda zna-ša okrog 1602 Din.

ŠTAJERCJI-LAVANTINCI! Za kongres se priporoča

gostilna na »Vrtaču«, Bleiweisova 15

ob zbirališču nedeljske procesije ter

gostilna Hrenova ul. ob Ljubljani

ob zbirališču nočne sobotne procesije

× Svečana razsvetljava. 28. t. m. priredi blejska občina svečano razsvetljavo in beneško noč na jezeru ob 21. uri. Za prireditev vlada veliko zanimanje med gosti.

Schmoll čevlje čisti, barva, jim daje lesk in konzervira usnje.

× Izseljeniški komisariat poziva Horvata Ja-neza, najbrž iz Kukeca, srez Križevci, naj se prijavi komisariatu s svojim natančnim seda-njim paslovom, da mu izplača vsoto, ki jo je odposlalo izseljeniško odposlanstvo v Parizu kot bolezenski prispevek. Ta znesek je odposlanstvo prejelo od »Compagnie d'Assurances générales« v Parizu.

Prima lister suknjiče v vseh barvah dobite zelo poceni pri PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14

× Kongresisti, opozarja se na oglas tvrdke Teokarović & Ko, ter na veliko zalogo tkanin za vsa oblačila.

Gradim, štedim kupim LUTZ

Tovarna Lutz-peci, Ljubljana-Siška

× Dve službi banovinskih cestarjev. Kr. ban-ska uprava Dravske banovine razpisuje v ob-nočju sreskega cestnega odbora Črnomelj dve službeni mesti banovinskih cestarjev, in sicer: 1.) na banovinski cesti II. reda št. 328 Čaber-Metlika-Bošakovo in to od km 7.635 do km 14.341 v skupni dolžini 6.706, 2.) na banovinski cesti II. št. 331. Preloka-Adlešiči-Podzemelj in to od km 4.317 do km 11.263 ter na banovni-ski cesti II. reda št. 170 Črnomelj-Gričlje od kd. 7.676 do km 9.167 v skupni dolžini km 8.487. Prošnje vložite najkasneje do 30. julija 1935 pri sreskem cestnem odboru v Črnomlju.

Stedljivost za zimo LUTZ

Tovarna Lutz-peci, Ljubljana-Siška

× Promocija. Danes bo v zbornični dvo-rani ljubljanske univerze promoviran za doktorja prava tudi g. Schwab Pavel iz Celja. Cestitamo!

Lepota in toplina LUTZ

Tovarna Lutz-peci, Ljubljana-Siška

× Opozorilo srednješolcem na razpis po-čitniških štipendij za Češkoslovaško. Razpi-sanih je 8 počitniških štipendij za Češko-slovaško. V postev pridejo predvsem oni srednješolci, ki so se udeležili čeških teča-jev. Termin za vlaganje prošnje je do 1. ju-lija. Prošnje naslovite ministrstvu prosvete in jih izročite pristojnemu ravnatelstvu. Zaradi priporočila pošljite prepise prošnje vsaj do 1. julija Jugoslovanski Češkoslova-ški Ligi Ljubljana, Knaflijeva ul. 10, v roke predsednika g. dr. Egonu Stareta.

Ni čuda, če vsak dan

prihajajo priznanja o »Radio Balsamu«, da je isti najboljšo sredstvo proti: kurjim ocesom, bradavicam, trdi koži in bulam. Prosim 1 lon-ček R. B., ker mi zelo dobro služi — piše 11. 6. 35. g. Jakob Krenk, Legen 4, p. Slovenj-gradec. — Vsakemu je 250 takih priznanj na razpolago. R. B. vsebuje: neki balzam, vazelin, smolo itd., sredstva, ki preprečujejo ob pravilni uporabi vsako poškodbo. Se ne suši, ne hlapi, traja leta in je zato tudi najcenejše sredstvo, priznано od zdravnikov, advokatov, orožnikov itd. Vsak lonček ima garancijo. Zahtevajte v Vašem interesu povsod: Radio Balsam Cetič, zak. zaščiteni znak. — Dobi se tudi, ali po pošti pošlje: lonček za 10 Din (predplačilo). Povzette: 18 Din, dva 28 Din, tri 38 Din.

Rudolf Cetič, Ljubljana 7

Kamniška 10a (Janševa 27).

POZOR! POZOR!

Ljubljancani — kopalci!

Vroči dnevi so prišli. Vročine se boste pa lahko ubranili, če boste posejali

kopališče na Ljubljani,

kjer se vam nudijo razen kopanja še različne igre. Tudi čolni so na razpolago. Vsak dan gor-ka in mrzla jedila po želji. Za obisk se priporo-ča vodstvo.

Opozorilo ljubljanske policijske uprave

Ob priliki Evharističnega kongresa v Ljublja-ni je pričakovati velik dotok naroda iz vse kra-ljevine in inozemstva, zaradi tega je računati z izdatno povečanim prometom na javnih ulicah in trgih. Da se kolikor možno prepreči promet-ne nevarnosti, opozarja uprava policije na to, da bodo na bolj prometnih in nevarnih točkah, po-sebno na križiščih, postavljeni prometni straž-niki, ki bodo urejali promet. Vsakdo naj sledi njihovim navodilom.

Vozila vseh vrst naj vozijo previdno in počasi in naj se držijo točno predpisov obnena in mest-nega cestnega reda. Pešci se opozarjajo, da je sredina ceste namenjena vozovnemu prometu, zato naj hodijo le po hodnikih in po desni strani.

Pri prekoračenju ceste naj se pešci ozrejo naj-prej na levo, nato na desno, ali ne prihajajo vo-zila. Pešci naj prekoračijo ceste le po naj-krajši poti in ne diagonalno preko križišč. Po-stajanje na prometnih točkah, kot na križišču pred pošto, na Marijinem trgu, pred kavarno Evropa, na železniškem prelazu na Tyrševi cesti itd. je strogo zabranjeno.

Biciklisti naj se ne postavljajo z dvokolesi med narod, ker tvorijo ravno bicikli nevarno oviro za nemoten in varen promet.

Isto velja tudi za otroške vozičke. Prodajalci z vozički ne smejo ovirati prometa na bolj pro-metnih točkah, nikdar pa ne smejo postajati na križiščih in blizu njih.

Občinstvo se opozarja, da je za vzdrževanje reda določenih razmeroma majhno število straž-nikov, zato naj se za eventualne informacije obrača na reditelje, ki imajo na rokavu beli trak.

Svari se prebivalstvo tudi pred žeparji, ki se

Za časa kongresa 10% popusta dobite v manufakturni in modni trgovini

»Pri Zvonu«, I. Strojanshek

LIUBLJANA - PRED SKOFIJO 21 - poleg magistrata (rotovža)

Pri nas kupite različno blago že od 4.— Din naprej

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Mihelčič, Ljubljana

Borštnikov trg št. 1. — Telefon 27-04

Vam izvrši vsa elektroinstalacijska dela in popravila!

Rateče — Planica — Gorenjsko

Najlepše gorsko letovišče, 870 m nad morjem. Lepa

senčna in solnčna sprehajališča po gozdu. Za turiste

lahke in težke ture, po želji z gorskimi vodniki. Stalni

avto-izleti v Avstrijo, Italijo, Bled, Bohinj itd. po

zelo zmernih cenah. Hrana dobra in tečna. Prospekte

in pojasnila daje Tujsko-prometno društvo Rateče-

Planica.

Okvirjenje slik

Najnovejši vzorci okvirov

Knjižgoveznica:

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela

Matko Pogačnik

Ljubljana

Kongresni trg 12

(Poleg lekar. Bahovec)

„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gospiska ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek,

Radioaparate

kupite in jih date v popravilo najugodnejše pri strokovnjaku Josipu Bezenšku radiotehnik Maribor, Vetrinjska 17

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Petek 28. junija: Katoličani: Vidov dan; pravoslavni: 15. junija, Vidov dan.
Sobota, 29. junija: Katoličani: Sv. Peter in Pavel; pravoslavni: 16. junija, Sv. Tihon.
Nedelja, 30. junija: Katoličani: Spomin sv. Pavla; pravoslavni: 17. junija, Manuilo, m.

Lekarniška služba med evharističnim kongresom. Zaradi velikega dotoka občinstva ob dnevi evharističnega kongresa je mestni fizikat določil sledečo lekarniško službo: 28. bodo imele dnevno službo vse lekarne, nočno pa lekarne dr. Kmet, Tyrševa 41, mr. Trnkoczy-ja ded., Mestni trg 4, mr. Ustar, Šelenburgova 7. — 29. t. m. dopoldne bodo vse lekarne odprte. Popoldansko in nočno službo bodo imeli mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor,

Čevlje

točno po Vaši nogi — specialna vsakovrstna ortopedična obuvala izdeluje: **DERMASTIJA IVAN**, Ljubljana prej Dobeška, čevljarstvo, Cankarjevo n. 13

Miklošičeva 20, mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta, dr. Kmet, Tyrševa 41, mr. Trnkoczy-ja ded., Mestni trg 4, mr. Ustar, Šelenburgova 7, mr. Sušnik, Marijin trg 5, mr. Hočevar, Celovška 62, mr. Bohinec ded., Rimska 31, mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta. — 30. t. m. bodo imele dnevno službo mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva 20, mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta, dr. Kmet, Tyrševa 41, dr. Piccoli, Tyrševa 6, mr. Bahovec, Kongresni trg 12, mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10, mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta, nočno službo pa lekarne mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva 20, mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Kunovar Franjo

kamnoseško in kiparsko podjetje

Telefon 27-87 Pokopališče Sv. Križ LJUBLJANA

vabi na ogled razstave na liceju in se priporoča za izvršitev nagrobnih spomenikov in nagrobnic

* Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma), Vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Ako hočete kupiti in prihraniti denar, potem obiščite to trgovino.

* Poroka. Včeraj popoldne ob 16. sta se poročila v Frančiškanski cerkvi g. Mičič Anton, vodja občinskih uradov na Bledu, in gđ. Mara Plemelj iz Maribora. Čestitamo!

* Na Vidov dan 28. junija praznujemo vsako leto spominski dan preminulih borev za domovino in vero s slovesno službo božjo in spominskim opravilom. Vabim vse hišne posestnike, da izobesijo v spomin padlih borev na ta dan državne zastave na svojih hišah. Obrtna in trgovska obratovališča morajo biti med spominskim opravilom v stolnici, t. j. med 10. in 11. uro zaprta.

* Nove telefonske številke Hranilnice Dravske banovine. Od 1. 7. t. l. naprej ima Hranilnica Dravske banovine naslednji telefonski številki: 3526 in 3527.

* Narodne noše iz Trsta, Gorice in Istre se bodo zbrale v nedeljo 30. t. m. ob 2. popoldne na Resljevi cesti pred učiteljskim za evharistični sprevid, pridite, da bomo dostojno zastopali našo Juljsko Krajino. — Organizatorno-propagandni odsek Zveze jugoslovanskih emigrantskih udruženj v Ljubljani.

* Društvo »Soča-Matica« javlja, da se bodo narodne noše iz Trsta, Gorice in Istre zbirale v nedeljo 30. t. m. ob 2. uri pop. na Resljevi cesti pred učiteljskim in ne na Trgu Sv. Jakoba, kakor je bilo prvič javljeno.

* Goljuf v imenu »Društva slepcev«. Neznani moški srednje postave, plavalas, okrog tridesetih let, oblečen v čedno obleko, nosi s seboj aktovko in nabiralno knjigo. Že več časa neupravičeno pobira po Ljubljani razne podpore za Društvo slepcev, obenem pa zaradi lepšega prodaja tudi milo in čaj.

* Karambol na Gosposvetski cesti. Danes popoldne ob pol štirih se je na Gosposvetski cesti pri Slamiču dogodila nesreča tovornega avtomobila in tramvaja. Nesreča, ki se je zaradi neupravičenosti dogodila tako, da je tramvaj št. 24, ki je vozil od kavarnice »Evropej« proti Šiški, zadel ob strani ob avtomobil, ki je tedaj začel voziti dalje. Voznik tramvaja je hotel najbrže avtomobil prehiteti, kar pa se mu zaradi ožine med tračnicami in tlakom ni posrečilo. Zadel je ob prednji del avtomobila in poškodoval blatnike pri kolesu in stopnice. Tramvaj je pri tem skočil s tira in se je tudi nekaj poškodoval. Po eni uri so tramvaj spravili spel v tir. Človeških žrtev nesreča ni zahtevala. Tovorni avto, ki je last trgovca Rožnika Ivana iz Slovenj-gradca, je vodil sofer Brišnik Ivan. Tovorni avto je bil do vrha naložen z razno specijalno in tobakom. Lastnik avtomobila kakor tudi tramvaj bosta trpela nekaj škode.

Izlet v Ljubljano

V znak večne ljubezni najprej prstan. Najlepši in najcenejši seveda pri **EBERLE** Mestni trg št. 17

Toaletni premeti v ektor pri **GREGORICU**, Prešernova 5

Najboljši vermut, likerje, rum, vinjak, malinovec, slivovko, brinjevec in drugo izdeluje **VIKTOR MEDEN** — Ljubljana

Fresko ali buret svilo prvovrstni domači izdelek samo pri **Teokaroviču** Gradišče

Najnovejša osnutke, hišne opreme si moramo ogledati pri tvrdki **„Sava“**, Miklošičeva 6

Doma radio, na izletu gramofon, oboje pa pri **BANJA** Miklošičeva 20

Vse za planinstvo in strmo alpinistiko najugodnejše v športni trgovini **„ALPINA“** Ljubljana, Tyrševa c. 7

Fina kuhinja, dobra pišča pri **RAŽMU**, Ljubljana-Žabjek

Končno, da ne pozabimo na naročnino za **„Glas naroda“** Nebotičnik

Maribor

△ Nočna lekarniška služba. V petek imata nočno lekarniško službo Minašnikova lekarna na Glavnem trgu in Albanežjeva lekarna v Frankopanovi ulici, v soboto pa dvorna Vidmarjeva lekarna na Glavnem trgu in Savostova lekarna na Kralja Petra trgu.

△ Velikodušen dar. Veletrgovec Rudolf Stermeček iz Celja je poklonil za šolski fond državne trgovske akademije v Mariboru 3000 dinarjev. Znesek se bo po želji plemenitega darovalca porabil kot nagrada učencem za najboljše izdelane naloge iz narodnega gospodarstva, trgovstva in drugih trgovskih predmetov.

Pohištvo, tapetniške izdelke in vso drugo stanovanjsko opremo nudi po najugodnejših cenah tvrdka

E. ZELENA, MARIBOR, Ulica X. oktobra Sprejema v plačilo hranilne knjižice.

△ Zveza mladih intelektualcev opozarja svoje članstvo na objavo, ki so nabite na društveni deski. Vstopnice za kupališče na otoku so članom na razpolago v društvenih prostorih.

△ Promenadni koncert bo v soboto 29. t. m. ob 11. uri v mestnem parku. Igrala bo vojaška godba.

△ Iz starokatoliške cerkve. Starokatoliška služba božja bo v nedeljo 30. t. m. ob 9. uri v Narodnem domu.

△ Sodne počitnice bodo v času od 1. julija do 15. avgusta in ne kot smo poročali pomotoma od 27. junija do 27. julija.

△ Sola generala Maistra. V počastitev spomina osvoboditelja Maribora se je preimenovala mariborska deška meščanska šola v »Državno deško meščansko šolo generala Maistra v Mariboru«.

△ Rokoborbe. V sredo zvečer je prvič nastopila tajinstvena »Črna maska« in že v tretji minuti zmagala nad Zamorcem Kid Carneyem. Jugoslovani Marković in Nemec doktor Audersch sta se borila neodločeno. V odločilnih borbah je Poljak Šerbinsky v 26. minuti z dvojnim nelsonom položil Madžara Bognarja, Rus Kirilov pa v 18. minuti židovskega prvaka Faktorja.

△ Zločinsko dejanje. Ko se je v torek zvečer vračala proti domu v Kosaških neka 12letna deklica, jo je ustavljal delavec Franc K. in jo zvalil v bližnji gozd. Tam pa jo je nenadoma napadel, jo slek do gola in jo privezal na drevo. Hotel ji je storiti silo, a na krike otroka so prihiteli ljudje, nakar je zločinec pobegnil. Ker so ga pa spoznali, je prišel kmalu v pest orožnikom.

ELEKTRO-tehnično podjetje ILIČ VLADISLAV, MARIBOR Meljska cesta 2 se priporoča cenj. tvrdkam in privatnikom za instalacijo elektrotehn. naprav. Prodajam vse v to stroko spadajoče predmete

△ Poljski tatovi na delu. Preteklo noč so obiskali njive stolnega župnišča ob Vrbanovi ulici premeteni tatovi in nemoteno izkopali krompirja v vrednosti več sto dinarjev.

△ Lov za tihotapci. V sredo okoli polnoči je stražnik na poziv nekega finančnega preglednika ustavil na Aleksandrovi cesti dva moška, ki sta hitela proti kolodvoru. Ker sta se obnašala precej sumljivo, sta bila odvedena na policijo, kjer so ju preiskali in ne zastoj. Ugotovili so, da sta tu kurjač drž. železnice Alojz Maček in zasebnik Ivan Šmid, ki sta se že dolgo časa bavila s prenašanjem in prevažanjem tihotapskega blaga. Pri telesni preiskavi so našli pri njih v vrečah, ki sta jih imela privezane ob telesu, okoli 30 kg saharina, večje število vžigalnikov ter cigaretnega papirja. Tihotapca bo zadela ogromna denarna kazen, ki je najbrže ne bosta zmogla in bosta morala v zapor.

Celie

■ Božje službe na Vidovo bodo po temle redu: Ob osmih zjutraj v katoliški župni cerkvi, nato v pravoslavni, ob devetih pa v protestantovski.

■ Za padle vojake. Na Vidovo ob 10. dopoldne bodo na mestnem pokopališču v črtni spominske molitve, ki jih opravijo katoliški, pravoslavni in protestantski župnik. Občinstvo je vabljeno, da se udeleži svečanosti.

■ Razglas mestnega poglavarstva. Na Vidov dan morajo biti trgovske in obrtne obratovalnice zaprte od 8. do 9.30 ure.

■ Nezgode. Aristovnik Franja, 15 let stara služkinja iz škaf pri Velenju, se je urezala z nožem tako močno v levo roko, da so jo morali spraviti v celjsko bolnišnico. — Honštelj Josip, 29 let stari drvar brez posla iz Pake pri Vitanju, se je s puško obstrlel na levi roki tako nesrečno, da mu jo bodo menda morali odrezati.

■ Umrl je v celjski bolnišnici 15 let stari sin posestnika iz Hruševca pri št. Jurju, Šet Jože.

■ Pobegnili sta od doma iz Novakov pri Novi Cerkvi 11 let stari Vinko Žnidar in njegova 7 let stara sestra Jožefa. Otroka so videli še po Celju, potem ni bilo več sledu za njima.

■ Planine nas vabijo. Odprte in oskrbljene so vse planinske kočice in vsi domovi, v Logarski dolini Aleksandrov dom in Piskernikovo zavetišče, prav tako Dom na Okrešlju in oni na Korošici. Golti nad Mozirjem so vsi v cvetju. Gozdovi nudijo tu potniku svojo prijetno senco, travniki pa se sušijo v solncu. Na tej divni planini sprejemata turiste pod gostoljubno streho Mozirska koča in koča na Smrekovcu, ki sta dobro uro hoda druga od druge. Celjsko kočjo, kjer najde izletnik prijetno zavetje in dobro oskrbo, obdajajo razkošno cvetoči travniki in zeleni gozdovi. Pojdimo uživati lepoto narave in naše krasne domovine!

■ Nočno lekarniško službo bo imela od sobote lekarna »pri Križu« (mag. Gradišnik) na Kralja Petra cesti.

■ Sprejemni izpit na gimnaziji je včeraj delalo 246 učencev in učenek, večinoma z uspehom. Takega števila novincev naša gimnazija še nikoli ni imela.

■ Vsak Sokol mora znati plavati. Prvi plavalni tečaj celjske sokolske župe bo v dneh od 1. do 7. julija v Trbovljah. S tem bo dana priložnost, da se v vseh društvenih osnujejo odseki, ki poskrbijo za to, da bo za naprej vsak Sokol dober plavec. Za tečaj se je že prijavilo dvajset udeležencev. Največ jih je iz Trbovelj. V avgustu bo III. župna plavalna tekma v Rogaski Slatini.

Gotovo ne boste pozabili poravnati naročnine!

Gostilna Mencinger

Ljubljana Sv. Petra c.43 in Komenskega 24

priporoča: izborna vina, sveže pivo v vrčkih in mrzle jedi.

Prijazen senčnat vrt.

Na razpolago veliko dvorišče.

Udeležencem evharističnega kongresa

se priporoča za obilen obisk gostilna pri

„KMETU“ Gosposvetska c. 8

Najboljša vina in prvovrstna domača in dalmatinska kuhinja.

**Pristna dolenjska in štajerska vina po
Din 10,- liter, se točijo za čas kongresa v**

„restavraciji Rebec“

Ljubljana, Tyrševa cesta 46

Padec naše izvozne trgovine v maju

Padec naše izvozne trgovine v maju. Po uradnem poročilu carinskega oddelka finančnega ministrstva je znašal naš uvoz v mesecu maju 105.406 ton v vrednosti 369.084.155 Din, izvoz pa 316.438 ton v vrednosti 297.262.623 Din. Naša zunanja trgovina je bila torej v maju za 71.821.532 Din pasivna.

V prvih petih mesecih je po uradnih podatkih znašal naš izvoz 1.329.209 ton v vrednosti 1.532.820.511 Din, izvoz pa 372.040 ton v vrednosti 1.464.382.021 Din. V prvih petih mesecih je bil uvoz napram istemu razdobju lanskega leta večji po količini za 3-14%, po vrednosti pa za 2-54%, izvoz po količini za 4-15%, po vrednosti pa za 13-46%.

To uradno poročilo o vrednosti uvoza pa ni povsem točno. Slika našega uvoza in izvoza v prvih petih mesecih izgleda takole:

Izvoz:		
januar	210.625 ton	267.779.687 Din
februar	188.966 ton	237.396.133 Din
marec	288.626 ton	362.167.689 Din
april	325.454 ton	368.214.379 Din
maj	316.438 ton	297.262.623 Din
Uvoz:		
januar	56.886 ton	263.355.476 Din
februar	50.118 ton	246.757.311 Din

Gospodarske vesti

V trgovinski register so se vpisale zadnji čas tele tvrdke: pri okrož. kot trg. sodišču v Ljubljani: »Jugojaje«, jugoslovanska družba z o. z. za trgovino, izvoz in konserviranje jaja, Kopališka družba Kamnik, d. d. v Ljubljani, tekstilna R. Thaler, Skofja Loka; pri okrož. kot trgov. sodišču v Celju: Kirbiš Josip, Celjska tovarna kvasa in slada, Zumer Františka in drug, mesarija, Celje, Partl Jožef, trgovina z vinom na debelo, Polok pri Mozirju; pri okrož. kot trgov. sodišču v Mariboru pa Unger Janez, trgovina ter izvoz s sadjem in poljskimi pridelki, Fikšinci, srez Murska Sobota, knjigarna Panonija A. Sert-Zupe, Ljutomer, Jugoslovensko društvo guma Englebert a. d., podružnica Maribor, »Techna« Gustav C. Buchal, Maribor, A. Bolaffio, trgovina z vinom in žganjem na debelo, Moškanjci.

Konkurzi in poravnave. Razglašen je konkurz o imovini Volza Jožefa, trgovca v Trbovljah, odpravljen je konkurz o ležeči zapustitini po Skorjane Mariji, pos. v Lokah, končano je poravnalno postopanje Zmavca Franca, trgovca v Gornjem gradu, reg. tvrdke Jugoslov. družbe za industrijske potrebe družba z o. z. (Jugoindu) v Ljubljani in reg. tvrdke Triumph-auto družba z o. z. v Ljubljani.

Stanje hranilnih vlog v Jugoslaviji. Hranilne vloge v naši državi so 1. maja 1933. znašale 9.999 milijonov dinarjev. Od tega odpade na vložne knjižice 7.612 milijonov, na tekoči račun pa 2.387 milijonov, dočim so znašale hranilne vloge 1. marca 1934. 9.965 milijonov, od tega na vložne knjižice 7.576 mil., na tekoči račun pa 2.389 mil. dinarjev. 1. aprila letošnjega leta je znašala skupna vsota vseh vlog 10.038 milijonov dinarjev, od tega na vložne knjižice 7.647 mil. na tekoči račun pa 2.391 milijon dinarjev.

Omejitev izvršbe na plačo in penzijo državnih uradnikov. Po zakonu o državnih uradnikih se sme aktivnim državnim uradnikom in upokojencem za zasebne zahteve zarubiti sodnim potom samo ena tretjina plače, odnosno pokojnine, dočim morajo ostali dve tretjini ostati prosti. Kljub tej zakoniti določi pa so nekatera sodišča dovoljevala rubežne preko te dovoljene tretjine, če je na to pristal dotični zavezanec. Finančno ministrstvo je v sporazumu s pravnim ministrstvom sedaj izdalo odlok, da se tudi tedaj ne sme zarubiti državnemu nameščencu ali upokojencu več nego tretjina njegove plače odnosno pokojnine, če dotičnik sam pristane na to. Tretjina plače odnosno pokojnine mora ostati na vsak način prosta.

Položaj našega lesnega izvoza. V zadnjih dnevih je nastopil zastoj odpošiljanja našega lesa tako, da je na razpolago mnogo praznih barkov. Ta zastoj je posledica majhnega povpraševanja tako s strani Italije, kakor tudi njenih kolonij v Severni Afriki. Izvoz na italijanski trg je oteženo posebno, kakor smo že parkrat poročali, zaradi potrebnih uvoznih dovoljenj. Blago bi se hitreje odpremljalo, ako bi bila prosta pristanišča v Severni Afriki.

Nafta za plovbo se ne bo več carinila. V pomorskem prometu je običaj, da lastniki parobrodov, ki opravljajo plovbo, nabavljajo za pogon potrebno nafto v pristaniščih, kjer jim pride to najceneje. Ta običaj je vladal tudi pri nas. Začetkom letošnjega leta pa se je nezacarinjeni uvoz nafte zabrajal in plovba je morala cariniti uvoženo nafto prav tako, kakor vsi drugi uvozniki. Sedaj pa se je ponovno dovolilo lastnikom parnikov, ki opravljajo plovbo v Dalniji Aziji, da smejo nabavljati nafto kjerkoli in jo uvažati, ne da bi se zacarinila. Na našem Primorju je takih lastnikov, ki zadržujejo obrežno plovbo okoli 3000 in pomeni nezacarinjeni uvoz nafte zanje veliko olajšanje.

Iz cementne industrije. Zaradi nedavnega sporazuma med posameznimi tovarnami cementa je nastal nov položaj in je dovoz cementa iz Splita namenjen za nadaljni prevoz v notranjost države običajno padel. Velike količine cementa, ki so doslej šle preko Sušaka v Slove-

marec	64.572 ton	284.218.667 Din
april	95.058 ton	325.470.276 Din
maj	105.406 ton	369.084.155 Din

Kakor se vidi iz tega pregleda, je bil naš izvoz po količini v marcu in aprilu zelo živahen, medtem ko je v maju občutno padel. Nasprotno pa je padel uvoz samo v februarju, dočim je pozneje stalno naraščal. V prvih petih mesecih letos izkazuje naša zunanja trgovinska bilanca še majhno aktivno v znesku 43.934.826 Din. Ker je bila letošnja letina sadja in zelenjave slaba, bomo mogli samo z izvozom žitaric obdržati ravnotežje v naši trgovinski bilanci.

Pri uvozu izkazuje največje postavke bombaž s preko 60 mil. Din, ostala predvsa z 8 mil., železo in železnina z 42 mil., volna z 30 mil., svila z 23 mil., mineralna olja s 5 mil., kože z 11 mil., steklo z 2 mil., živila pa s 17 mil. Din.

Pri izvozu izkazuje največjo postavko po vrednosti gradbeni les s preko 80 mil., potem koruza s 26 mil., svinje z 21 mil., jajca z 11 mil., konoplja z 9 mil., pšenica z 8 mil., sveže meso z 8-8 mil., cement s 6-3 mil., konji s 5-6 mil., perutnina pa s 6-9 mil. Din.

nijo in po Savski banovini, so povsem odpadle. Po rajoniranju ima preskrbeti s cementom Slovenijo namreč trboveljska tovarna cementa, tovarna »Croatia« pa savsko banovino, tako, da je ostal za promet preko Sušaka samo še rajon do Karlovca. Pomanjkanje tovara bo gotovo vplivalo tudi na voznino, ki je že itak nizka in znaša 32 Din za tono na progi Split-Sušak.

Pregledno izdaje o zadovoljivem stanju vinogradov. Na podlagi podatkov, ki jih je dobila Zveza hrvatskih vinogradnikov in sadjarjev iz vse države, objavlja ista tole informacijo: Stalno soleno vreme in velika vročina v zadnjih tednih je povzročila, da so vinogradi hitro ozeleleneli in to tudi tisti, ki so trpeli od mraza. Novi poganki so nadomestili one, ki so zmurznili. Izgled vinogradov je bil tako zadovoljiv, kakor da sploh ni bilo mraza. Vendar pa je strokovni pregled posledice mraza dal povsem drugače rezultate. Vinogradi so res da bujno zeleni, toda novi poganki so skoraj vsi jalovi. V kolikor nosijo ti poganki tudi cvetje, bo to cvetje rodilo le majhno in krmežljivo grozdje, iz katerega bo pridelek kisel. To se seveda ne tiče nih vinogradov, katerih mraz ni oškodoval. Ker pa je mraz zajel več kot dve tretjini vseh vinogradov, ne bo letošnja letina kljub lepemu in zadovoljivemu zunanemu izgledu taka, kot je bila lanska in bo dala komaj polovico normalne izgatve.

Zetveni izgledi v Vojvodini. V peščenih pokrajinah Vojvodine se je žetev pšenice že pričela. Količina in kakovost žetve se bo mogla presoditi šele čez nekaj dni. Oves kaže zelo dobro in obeta izredno žetev. Konoplja se zaradi ugodnega vremena odlično razvija. Prav tako dobro kaže koruza; pa tudi vsa ostala živilska hrana. Tobak tudi dobro napreduje. Hmeljaka letina kaže dobro, toda sadja bo tako v Bački, kakor tudi v Sremu in Banatu malo. Hmelj kaže tudi v dunavski banovini dobro. Rastline so dosegle višino drogov, izgledajo zdravo in sveže. Dežja je bilo dovolj. Trgatev se bo zaradi hladne pomladi zakasnila za kakih 10 do 14 dni. Kupčije ni, ker vsi čakajo na novo letino. Zaključkov v naprej ni. Sicer bi bili nekateri producenti voljni skleniti kupčijo za bodočo žetev, vendar pa trgovci zaradi kmečke zaščite niso pripravljeni dajati denarja brez efektivne protivrednosti. V Beli Crkvi je peronospora povzročila veliko škodo v vinogradih, ter zaradi nje odpada mlado grozdje. Vinogradniki imajo polne roke dela z brizganjem modre galice.

Napredek našega svilarstva. Trgovsko ministrstvo je dovolilo državnim tovarnam za svilo v Novem Sadu instalacijo novih modernih strojev za predenje čiste svile in je bilo dosedaj nameščenih takih strojev že nad 40. Ti stroji bodo gotovo zelo pomagali k razvoju naše svilarke industrije. Tudi je direktorji državnega svilarstva omogočeno nabavljati kokone od pridelovalcev na jugu in se bo na ta način izkoristila kapaciteta naših domačih tovarn za svilo. Na ta način bodo rešeni pridelovalci špekulantov, ki

kupujejo v naši državi pridelane kokone takorekoč zastoj, potem pa nam jih za drag denar predelane prodajajo. Svilarstvo bo lahko postalo zaradi teh ukrepov za gojitelje sviloprejke vir stalnih in dobrih dohodkov.

Progresivno obdavičenje ameriških pridobitnikov. Po konferenci, ki se je vršila v finančnem ministrstvu 26. t. m., je Harrison, predsednik senatnega odbora za finance na kratko orisal poročevalcem listov program o novih davkih, ki bo skupno znašal 340 milijonov dolarjev. Temu programu bo dodan tudi program o supertaksah, ki se zdaj nahaja pred reprezentativno zbornico in vsebuje nove takse na prodajo avtomobilov, razne dragocenosti in na brzojavke in telefonske razgovore itd. Tudi na dediščine, višje od sto tisoč dolarjev, so v načrtu takse. Supertaksa na prejemke od več ko en milijon dolarjev se bo postopno povišala na okoli 60% na mestu 59%, kolikor znaša danes, na prejemke od več ko 10 milijonov dolarjev, se bo povečala na 80%. Takse na korporacije se bodo gibale takole: 10% na dobiček od 2000 dolarjev do 17 in pol % na čisti dobiček od 20 milijonov dolarjev ali več.

Za poletje

1935

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

V KRASNI IZBERI!

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 27. junija. (S primo Nar. banke.) Amsterdam 2965'30—2979'90, Berlin 1752'05—1765'93, Bruselj 734'18—739'24, Curih 1424'22—1431'29, London 214'19—216'25, Newyork 4310'08—4346'34, Pariz 288'10—289'54, Praga 182'04—183'15, Trst 359'67—362'75.

Curih, 27. junija. Beograd 7, Pariz 20'22, London 15'07, Newyork 305'125, Bruselj 51'525, Milan 25'275, Madrid 41'90, Amsterdam 208'20, Berlin 123'20, Dunaj 57'70, Stockholm 77'65, Oslo 75'70, Kopenhagen 67'25, Praga 12'785, Varšava 57'80, Atene 2'90, Carigrad 2'48, Bukarešta 3'05, Helsinkfors 6'65.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, 27. junija. Inv. pos. 1921 81—82, 7% Bler 76—77, 8% Bler 65—66, Obv. drž. hip. banke 1927 72—73, Agr. obv. 1921 46—47, begluške obv. 62—63, Obv. stab. pos. 80—82.

Zagreb, 27. junija. 7% invest. pos. 81'50—83, Vojna škoda kas 363—364—362—363'50, julij, avgust, sept., oktober 363 n, 4% agr. obv. 47 r, 7% Bler 65 n, 8% Bler. 77—76, 6% begl. obv. 61—63, Agr. priv. banka 225—228, Dunaj-Zagreb klir. 873'50—883'50—878'50, Dunaj-Beograd klir. 884—874, Grčija-Zagreb klir. 37'15—37'85—37'50, Grčija-Beograd klir. 37'35—36'65, Priv. kliring London-Zagreb 233'45—235'05—234'25, Priv. klir. London-Beograd 234'05—232'45, Privatni kliring Madrid-Zagreb 605 r, Priv. klir. Madrid-Beograd 625—615, Trboveljska 100—110, Sečer. Osijek 135—160, 7% stab. pos. v Parizu 83 r.

Beograd, 27. junija. 7% drž. invest. posojilo 82'50—82'50 (82), 4% agrar. obv. pon. 47'25, 7% stab. pos. v Parizu-pon. 83'50, 6% begluške obv. 65'50—65 (65—63), (avg. 65'50—65—64'10), Vojna škoda, prompt 372—370 (370—364), ulti-

mo julij zaklj. (369), ultimo oktober povpr. 370 (364—366), ultimo november povpr. 370 (366), 7% Bler 66'50—65'50, Nar. banka 5900—5700, Agr. Priv. banka 229—226 (229—225).

BLAGO

Ljubljana, 27. junija. Koruza: franko vagon bačka postaja 79—81, franko vagon banatska postaja 77—79, činkvanti, franko vagon bačka postaja 110—112. Oves: franko vagon slavonska postaja 108—110. Pšenica: franko vagon bačka postaja 127—128, banatska postaja 126—127. — Moka: pšenična Og, banatska postaja 225—235, pšenična Og, bačka postaja 220—230, pšenična 2, bačka postaja 200—210, pšenična 5, bačka postaja 180—190. Otrrobi: pšenični, davek, franko vagon bačka postaja 100—105.

Novi Sad, 27. junija. Pšenica: bačka poljska 120—124, slavonska 122—124, sremska 119—121, bačka 118—121, banaška 115—121. Oves: neizpremenjen. Rž: ne notira. Ječmen: neizpremenjen. Koruza: neizpremenjena. Moka: bačka in banaška og in ogg 190—210, št. 2 170—190, št. 5 150—170, št. 6 130—150, št. 7 107'50—117'50, št. 8 85—90. Fizol: ne notira. Otrrobi: neizpremenjeno. Tendence izpremenljiva, promet srednji. Jutri je borza zaprta!

Budimpešta, 27. junija. Tendence stalna, promet omejen. Koruza: julij 11'28—25—32—11'29—31, avgust 11'17—19—11'17—19.

Chicago, 27. junija. Pšenica: julij 80—, sept. 80'75, dec. 82'75. Koruza: julij 81'75, sept. 75'625, dec. 64'75. Oves: julij 32'75, sept. 34'5, dec. 36'5. Rž: julij 47'375, Winip. pšen.: julij 81'5, avgust 82'25, oktober 86'25.

Narodno gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

28. junija, petek, ob pol 22. uri: V času obiskanja. Izven. Cene od 20 Din navzdol. Na Kongresnem trgu pred Nunsko cerkvijo.

29. junija, sobota, ob 19. uri: V času obiskanja. Izven. Cene od 20 Din navzdol. V dramii.

Opera

Začetek ob 20. uri

28. junija, petek: zaprto.

29. junija, sobota, ob 18. uri: Parsifal. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Gledališke predstave za časa Evharističnega kongresa

Narodno gledališče v Ljubljani igra v dneh Evharističnega kongresa kakor sledi:

V petek 28. t. m. ob pol 10. uri zvečer pred Nunsko cerkvijo na Kongresnem trgu: Gregorin, »V času obiskanja«.

V soboto 29. t. m. ob 6. uri zvečer v opernem gledališču: Wagner, »Parsifal«. — Ob 7. uri zvečer v dramskem gledališču: Gregorin, »V času obiskanja«.

V nedeljo 30. t. m. ob 2. uri zjutraj pred Nunsko cerkvijo na Kongresnem trgu: Hoffmannsthal-Zupancič, »Slehernik«. — Ob pol 10. uri zvečer pred Nunsko cerkvijo na Kongresnem trgu: Gregorin, »V času obiskanja«.

Vse poselnike gledaliških predstav, ki se vrše pred Nunsko cerkvijo na Kongresnem trgu, opozarjamo na sledeče: prostor Kongresnega trga, določen za gledalce, je ograjen z gledališkimi kulisami. Dostop na ta prostor je s treh strani in sicer: iz Selenburgove ulice pr trgovini Bogataj, na srednji Kongresnega trga v višini lekarne Bahovec, in iz Gradišča pri vhod v Uršulinske šolske zavode. In vseh teh treh mestih poslujejo dve uri pred začetkom predstave, to je od pol 8. ure zvečer dalje odnosedno od polnoči dalje. Stojišča po 5 Din se dobijo pri vseh treh blagajnah, sedeži pa samo na blagajni v Selenburgovi ulici in na Kongresnem trgu. Prav posebno pa se opozarjamo, da je predprodaja vstopnic za vse predstave vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure pri dnevnih blagajni v operi, kjer se prodajajo tudi vstopnice za obe predstavi, ki sta v dramskem odnosno opernem gledališču. Občinstvo prosimo, da si kupi vstopnice že v predprodaji, da ne bo tik pred predstavo prevelikega navala na blagajne in da je mogoč točen in miren začetek. Velika dela, ki se v pripravi v teh dneh, zahtevajo največjo paznjo in pozornost ter mora biti vsak šum popolnoma izključen. Dostop na prostor za poslušalce pred Nunsko cerkvijo je po eno uro pred začetkom predstave, dramsko in operno gledališče pa se odpre pol ure pred začetkom predstave.

Radeče

Nesreča. V ponedeljek popoldne se je peljal uslužbenec zavoda sv. Vincencija Pavelskega g. Hiti Anton s kolesom z Jagnjence mimo Piatnikove papirnice v Radeče. Na hudem klanen pri papirnici mu je nenadoma prišel nasproti težki avtobus, ki vozi premožljivo Zadinega mosta. Kolesar in šofer sta se izognila drug drugemu, toda že je treščil kolesar Hiti na tla, kjer je obležal nezavesten. Padel je v betonsko škarko in se hudo poškodoval po vsem telesu.

Prememba posesti. Pred kratkim je kupil Ojsterškovo gostilno in ostalo posestvo v Radečah mesarski mojster gosp. Kukec Frane iz Radeč za 65.000 Din.

Nova pisarniška moč na sodišču. Pred kratkim je bila premeščena v Radeče gđ. Keržan iz Ljubljane. Doma je iz Vrbovega pri Radečah.

TISKARNA

ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA

ROTOTISK - TELEFON ŠT. 25-52

Knjige, brošure, revije, časopise itd. v najmodernejši izdelavi in po konkurenčnih cenah najhitreje izdeluje

Najuspešnejše šolsko leto po vojni

Mladina odhaja z dobrimi spričevali na počitnice

Ljubljana, 27. junija. Šolsko leto 1934/35. je končano. Z uspehi naše šolske mladine so lahko zadovoljni vsi: vzgojitelji, starši, najbolj pa mladina sama. Ta mladina, nad katero so stari zmagovali z glavami,

je dokazala, da je zmožna pozitivnega dela.

Dokazala je visoko umsko sposobnost, katero mora vsak upoštevati. Več kakor tri četrtine dijakov je izdelalo z najmanj dobrim uspehom, precej pa je tudi prav dobrih in odličnih. Nekaj dijakov ima pač tudi še popravne izpite, upati pa je, da jih bo od teh napravilo te izpite vsaj štiri petine, tako da bo odstotek neuspešnih zelo nizek. Že včeraj smo prinesli razgovor z dvema ravnateljema ljubljanskih srednjih šol, ki sta izrazila popolno zadovoljstvo s šolskimi uspehi. Danes objavljamo razpredelnico, po kateri je razvidno, kako so se dijaki učili:

Ljubljana, klasična gimn.: Izdelali 665, popravni izpiti 233, neocenjeni 3, padli 103; skupno 822 fantov in 182 deklet, vseh torej 1004.

I. realna drž. gim.: Izd. 623, popr. izp. 126, neocenj. 5, padli 114, skupno 867 fantov in 7 deklet; vseh 883.

II. realna drž. gim.: Izd. 1144, popr. izp. 229, neocenj. 3, padli 98, skupno 437 fantov in 1007 deklet; vseh 1444.

III. real. drž. gim.: Izd. 677, popr. izp. 121, neocenj. 3, padli 54, skupno 855.

Gimnazija v Kranju: Izd. 387, popr. izp. 139, neocenj. 3, padli 78, skupaj 607.

Gimnazija v Kočevju: Izd. 182, popr. izp. 82, neocenj. 3, padli 46, skupno 246 fantov in 67 deklet; vseh 313.

Gimnazija v Ptuj: Izd. 280, popr. izp. 82, neocenj. —, padli 54, skupno 288 fantov in 128 deklet; vseh 416.

Klasična gimnazija v Mariboru: Izd. 546, popr. izp. 115, neoc. 12, padli 58, skupno 603 fantje in 128 deklet; vseh 731.

Mariborska realna gimnazija: Izd. 833, popr. izp. 190, neoc. 4, padli 127, skupno 699 fantov in 477 deklet; vseh 1176.

Mariborsko učiteljske: Izd. 181, popr. izp. 15, neocenj. —, padli —, skupno 66 fantov in 130 deklet; vseh 196.

Razpredelnica sicer ni popolna, ker nam banska uprava še ni mogla nuditi točnega pregleda o uspehih na novomeški, celjski in murskosoboški gimnaziji in drugod, upravičeno pa rečemo, da je letošnji uspeh v primeri s prejšnjimi leti zelo dober. Mladina bo lahko vesela svojega truda in tudi uspeha. Mnogi bodo zdaj zapustili mesto in odšli na deželo, zlasti oni, ki jim razmere ne dopuščajo, da bi si privoščili oddih kje drugje. Mladina naj se

ob zaključku šolskega leta zaveda, da je življenje trd boj. Zdaj naj dijaki mislijo predvsem na to, da so s knjigami dokončali svoje vrstne šolske svet, počitnice pa jim dajejo priliko, da spoznajo tudi, kaj je trdo življenje in trdo delo. Poglobe naj se v sebi in spoznajo, da je golo vedenje, gola umska izobrazba le del popolno vzgojenega in izobraženega človeka. Morda še bolj važno je oblikovanje značaja, to je svoje osebnosti, ki mora biti

taka, da je sposobna za resnično, pravo, ne samo «šolsko» življenje. To sposobnost ima pa le človek z ustvarjalnimi sposobnostmi. Ustvarjajoča osebnost je pa tak človek, ki organsko zraste iz tradicije, pa ne obliči v njej, temveč najde, uveljavi in živi nove vrednote na kakršnekoli kulturnem področju, tako v gospodarstvu, znanosti, umetnosti, politiki, vzgoji itd.

Obiščite

umetniško razstavo v Jakopičevem paviljonu

Posetnike evharističnega kongresa

vabi nad 100 let stara tvrdka k nakupu naslednjih predmetov po priznani nizkih cenah:

nočavice
rokavice
damskega perila
moškega perila
ovratnikov
samoveznic
toaletnih potrebščin

kuhinjske posode
stekla
porcelana
aktovk
damskih torbic
nahrbtnikov
turistovskih potrebščin

čevljev vseh vrst
Hubertus plaščev
moških oblek
dečjih oblek
modnih hlač
predpasnikov
spominskih daril

Trgovska hiša

ANT. KRISPER, LJUBLJANA

Mesti trg 26

Stritarjeva ulica 1-3

Zborovanje trgovcev za srez Celje, Gornji grad in Šmarje

Celje, 26. junija.

Včeraj je bila glavna skupščina Združenja trgovcev za srez Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah. Vodil jo je podpredsednik g. Mastnak, trgovec v št. Jurju pri Celju. Po spominu na veliko izgubo Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, se je zbor zaobljubil v zvestobi in udanosti kralju Petru II.

Zborujoči trgovci so se nato spominjali svojih umrlih članov Polenska Franciška, Oplotnik Helene, Tancer Helene, Baldasina Alojzija, Kline Marije, Gorjane Marije, Remica

Franja, Turk Marije, Zličarja Mihe, Kranjca Joska in Oseta Franca star.

Od povabljenih predstavnikov so se udeležili zborovanja tudi nar. poslanec g. Rudolf Pevec, g. Zagar, ki je zastopal Zbornico za TOI in tajnik g. Igo Kaiser. O delovanju Združenja je poročal tajnik g. Veble, kakor tudi o blagajniškem stanju. Skupno premoženje znaša 133.894 Din, ki je naloženo v raznih bančnih zavodih v banovini. Za nadzorni odbor je poročal g. Cukala Maks, ki je ugotovil, da so bile vknjižbe v popolnem redu, nakar je bil zglasovan absolutorij.

G. Pevec Rudolf je poročal o razmerah v našem gospodarstvu in o bistvenih zahtevah naše trgovine.

Za Zbornico TOI je govoril g. Zagar in poročal o vseh važnih vprašanjih, za katere se je zbornica v sodelovanju z Združenjem postavila v obrambo za interese naše trgovine, zlasti podeželske. G. Kaiser je opozarjal na to, da se trgovci čvrsto oprimejo svojih organizacij. Po živahni debati je bil sprejet proračun v znesku 129.844 Din z dodatkom, da naj prihodnja uprava skuša proračunsko postavko znižati na 110.000 Din.

Pri volitvah so bili izvoljeni za celjski srez gg.: Pilih Viktor, Tiršek Josip, Cvenkelj Anton, Maršič Riko, Mastnak Franjo, Košir Ludvik, za namestnike pa Hohnjec Milan in Sulzer Adalbert. Za gornjegrajski srez so bili izvoljeni Bačun Franjo, Drušković Karel, Zmave Franjo in Turšek Maks. Za namestnika pa Remic Ferdo in Mikuš. Za šmarnski srez so bili izvoljeni Preaz Alojz, Löschnigg Edo, Pauko Franjo. Za namestnika pa Löschnigg Ivan in Pregrad Rado. V nadzornem odboru so Cukala Maks, Vizovišek Ivan, Lavrič Josip ter namestnik Fedran Anton. V častnem odboru so Pikelj Franc, Rednak Štefan in Lavrič Josip. Za delegate zveznega obnega zbora so bili izvoljeni gg. Pilih, Košir, Cvenkelj, Bačun, Drušković, Preaz in Löschnigg Edo.

Med stamostojnimi predlogi so bili sprejeti predlog za uvedbo obveznega stanovskega glasila, za odpravo krošnjarstva in prodaje korus in moke na krošnjarski način, za odpravo prodaje korus po občinah, za reglementacijo dobave soli in odpravo zaračunavanja solnih vrec, za vpostavitve telefonskega omrežja v kozjanskem okraju, za znižanje železniške tarife pri prevozu raznih živil in lesa. Uprava bo sklicala anketo članov, ki so upravičeni tržiti s hmeljem, da se dogovore o reglementaciji hmeljske trgovine. Sklicala bo tudi vse lesne trgovce zaradi izvolitve uprave sekcije.

Vsled izredne kakovosti se boste gotovo odločili za nakup domačih ročnih izdelkov.

Vidovdanska elegija

1389 — 1935

1

Carica Milica prosi carja Lazarja, naj ji pusti na dvoru vsaj enega brata, da ji bo v osamelosti zaščitnik in tolažnik. Od devetih sinov Jugovičev, od devetih bratov carice Milice — vsaj eden!

Car Lazar ne brani nikomur od njih, naj izpolni željo carice in sestre Milice.

A bratje?

Bratje ne slušajo sestrine prošnje. Njih kliče Kosovo, ki jim daj zmago ali grobove. A ostane naj na dvoru sluga Goluban, da ji čuva stan. Sluga naj ostane, junaki morajo v vojno.

A Goluban?

Tudi Goluban zajaše konja in odvihra v boj. Vsi gredo, vsi gredo in ne vrne se nihče!

Vse Kosovo polje prepoji človeška kri. Rod-dije! Zavesa pade, od neba do zemlje se spu-sti črna prepona, v strahoti in grozi podrtava kakor zlomljena perut na smrt ranjene ptice.

2

Mrtvo Kosovo polje prepoji človeška kri. Rod-na zemlja vsrka vase srčno kri svojih sinov: mati se nadoji s krvjo svojih otrok! In vsaka kaplja te srčne krvi — kakor seme, ki pade v plodovito brazdo, da iz nje požene mlada rast. Mlada rast — najplemenitejši plod — novo življenje! Sinovi nahranijo svojo mater.

Solnce, zlato solnce, zakaj si ufonilo?

Carica Milica, čemu nisi pridržala v svojem objemu vsaj enega svojih bratov?

In sluga Goluban, da si bil celo ti uporen proti svoji gospodarici?

Car Lazar — ta je moral umreti, da s smrtjo povečala svoje carsko veličanstvo i z njo ožari sijaj svoje krone in svojega meča in svojega rodu! Carji umirajo, da ostane slava domovine! Saj je umrl tudi nebeški Car, da je ostalo carstvo božje na zemlji! Carstvo resnice in pravice!

Krona iz zlata in dragih kamenov se je pre-lila in prepletla v trnjevo krono, ki je okitila blede čelo tudi Aleksandru Jugoslovenu, ko so njegova usta onemela v poslednjem trepetu umirajočega srca...

Čuvajte Jugoslavijo!

3

In Miloš Obilić... Z zavestjo, da gre v smrt, nese smrtni sunek Muratu. Kakšno ceno naj ima življenje poedince, ako vse okrog njega brezobzirno žanje kruta smrt? In kolika in neprecenljiva je vrednost življenja poedince, ako od njegove smrti zavisi življenje tisočev?

Hočemo li, moremo li doumeti to veliko skrivnost in ta globoki zmisel žrtvovanja?

Ali znamo presoditi namen in smoter dela, ne da bi prej pretehtali in presodili njegov učinek in uspeh?

Ali občutimo v sebi, v svoji duši, v globini te duše preudarjeno, jasno premišljeno in k ocenjevanju vrednosti lastnega samostojnega dela usmerjeno resnico, da nima nobene vrednosti ono življenje, ki je izkoreninjeno iz narodne celote?

In mi hočemo, da gradimo Kosovski hram! Iz kamena in brona da ga gradimo, ko še temeljev nismo postavili v svojih dušah! Saj niti ne vemo, česa nas uči junaški čin Miloša Obilića: kamor stopiš z odočno voljo, da ko-

ristiš celoti — čeprav z žrtvovanjem lastnega življenja — tamkaj stoj, četudi sam! Sam stoj in padi sam za najvišje ideale!

4

Kosovski hram!

Ako čuješ poedince, da je kosovska tragedija samo epizoda v življenju naroda, je taka

beseda le izraz zastrupljenega srca in podle duše. On ni zgodovine preživel v sebi, ker je ni zajel vase. Separatizem, federalizem, bolesta ambicioznost, samopašno izkoriščanje, beganje od programa do programa — to so izrodki zastrupljenih src in podlih duš, ki so odprte rane naše narodne celote. Kdor išče samega sebe, nikoli ne najde celote.

In dokler ves narod ne doumeje veličine kosovske tragedije, dokler ves narod ne sprejme vase in s svojo nacionalno zavestjo ne spoji te veličine, ne more zidati Kosovskega hrama, ker nima zmisla zanj, kakor je vsaka hiša božja brez pomena za njega, kdor živega Boga ne nosi v duši.

Mlada rast — najplemenitejši plod — novo življenje!

Saj bo skoro 550 let, kar je celo sluga odrekel prošnjo svoji carici in zdirjal za njimi, ki so šli gradit Kosovski hram: carstvo resnice in pravice!

In vsi neznani junaki izza teh stoletij — so li resnično brezsledno umrli junaške smrti? Ne, oni niso umrli, oni žive v mladi rasti, v najplemenitejših plodovih, v novem življenju, ker vse veliko prehaja od roda do roda, iz veka v vek. In ta veličina melje v prah in drobi pod seboj zastrupljena srca in podle duše.

5

In kje ste vi, bratje in sestre? Kje so vaša kladiva, kje vaši plugi, vaše lopate in motike, da udarite temelje in obdelate zemljo za mlado rast, za najplemenitejše plodove, za novo življenje? In kje so vaša semena, da ne bodo kosovski božuri samo legenda, nego da postanejo živa resnica: iz srčne krvi mlada rast, iz mlade rasti najplemenitejši plodovi, iz najplemenitejših plodov nov življenje! Za vse veke — brez povratka kosovske tragedije! Za vse veke, za vse rodove!

Ali čutite bodice trnjeve krone na bledem čelu Mučenika?

Ali so vaše mišice že ojeklenele za smok Miloša Obilića? Za sunek, ki je namenjen, naravnost v zastrupljeno srce in podlo dušo?

In ali čujete nemi krič matere Jugovičev, ki ni izliv obupa, ki je temveč odjek velike, pogumne, junaške duše? Duše, ki veruje, ki iz največjega trpljenja črpa največjo moč?

Ali ste, sestrice, že zvrhoma napolnile vrč kosovske devojke s hladilnim napojem lepote in čednosti, da porosite in napojite naše njive, da zalijete temelje Kosovskega hrama z nerazrušljivo močjo, z vekovnostjo?

Ali znate in globoko čutite vsi, da delamo, da hočemo delati za vse bodoče veke, da sedaj samo še zbiramo moči, vse te razdrobljene, begajoče moči, ki se naj stisnejo v eno, samo udarno pest, ko pride naš dan: dan in ura enotne volje in enotnega hotenja vsega naroda!

Takrat bo preko noči zgrajen naš duhovni Kosovski hram!

E. L. Gangl

Zabeležite si trdko

Martin Mahkota

Ljubljana - Gosposvetska cesta

pletalna industrija in zaloga damske in moške mode,
ki Vas postreže na ceneje!

Udeležencem evharističnega kongresa, priporočam svojo

gostilno na Borštnikovem trgu 2,

kjer točim dobra vina, sveže pivo in dobra domača
jedila po zmerni ceni. Se priporoča Josip BIRK

Udeležencem evharističnega kongresa!

V Ljubljani pri **„Promet“** (Nasproti Križanske cerkve)

dobite za smešno nizko ceno **rabljena** ženska in moška kolesa,
šivalne stroje, otroške vozičke in vseh vrst druge predmete, ki
ustrezajo novim. Prepričajte se!

Specialna zagrebška

Tomislav pivo 18%

se pije le na senčnatem vrtu
restavracije **„Hotela Štrukel“**

Obrnite se z zaupanjem do

FR. STUPICA, trgovina z železnino

Ljubljana, Gosposvetska c. 1

Kadarkoli rabite železninsko blago, poljedelske stroje, orodje in grad-
beni material, ker boste pri njej vselej točno, strokovno in naj-
ugodnejše postreženi. Telefoni: 21-79 in 26-01

Nakup vseh vrst starih kovin. — Monopolna zaloga raztrehiv. —
Čebelarstvo potrebščine

Udeleženci Evharističnega kongresa
pridite v dobro znano gostilno

„DVA RIBARA“

Kersnikova ulica 5 nasproti „Vajeniškega doma“

Dobite dobro hrano. Obilen menu Din 6,-, 8,-, 10,-

Specijalitete: čevabčiči, raznjiči, odojki, piščanci, morske ribe itd. — Vina
dalmatinska prvovrstna (otok Vis) in ljubljanska. Pivo „UNION“. Cene zelo nizke.
Lep senčnat vrt. Se priporoča **M. Ložić**

Udeležencem evharističnega kongresa,

priporočamo, da ko se navžijejo lepot kongresa, gredo na okrepčilo
v gostilno **„Pod g. zdom“** ali po starem **„Pri Plankarju“**
poleg Rakovnika. Naravna vina, priznana kuhinja in senčnat vrt.
Na razpolago je prostor za živino, vozove in kolesa. Tudi zasilna
prenočišča. Nizke cene! Hitra postrežba!

ČEVLJI

Največja izbira

vseh vrst čevljev, sandal, opank
i. t. d. prvovrstne kakovosti pri
znani veletrgovini s čevlji

ALEKSANDER OBLAT - LJUBLJANA

31. PETRA CESTA 18 * TELEFON 24-35

Posetnikom Ljubljane je nujno potrebno vedeti:

da se morete tudi v Ljubljani prav prijetno in do-
mačnostno hraniti — da se Vam ni treba bati zak-
lenjenih prostorov, nesnage in nesolidne postrežbe —
da se Vam ni treba bati previsokih cen — temveč,
da se ob malih izdatkih ob veliki izbiri skrbno pri-
pravljenih jedil z vsem zadovoljstvom hranite v ku-
hinji novega, čisto svojevrstnega, domačega tipa.

Posetite nas! Nova kuhinja, Ljubljana, Aleksandrova 7/I. nad.

Obiskovalci

evharističnega kongresa

zahtevajte povsod

UNIONSKO PIVO

iz

Delniške družbe pivovarne

„Union“ - Ljubljana

Perilo

za gospode, č. me in deco
nogavice

modne potrebščine

dobro

samo pri

Hamann

Ljubljana, Mesni trg 8

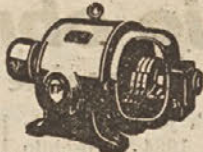
Velika
izbera
svile

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti za
obleke, bluze in
perilo

R. Miklauc

Pri **„SKOFU“**

Ljubljana

Elektromotorji novi in rabljeni za
vse napetosti ved-
no v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica
za pravljanje in popravilne dinamo, avio-
dinamo, elektromotorjev ter vseh elektropara-
tov. Izvršujem vse električne instalacije za
razsvetljavo in pogon * ELEKTROPODJETJE
FRANJO PERČINLIČ - Ljubljana
GOSPOSVETSKA CESTA 16
TELEFON 2371

Restavracija „Novi svet“

nudi najboljša vina in
prvovrstno kuhinjo! Se priporoča
IVANA GORSE

Gostilna „Grajska klet“

na veseličnem prostoru „Velesajma“
se obiskovalcem evharističnega kon-
gresa najtopleje priporoča.

Restavracija Marinšek

se priporoča ljubiteljem konjskih jedil za
obilen obisk. — Točijo se najboljša vina!

LJUBLJANA * PREČNA ULICA

Celuloidne ščitnike za vrata

si nabavite pri trdku

FRANJO ZRNEC - LJUBLJANA - Cankarjevo nabrežje

Slamičevo

Obiščite **restavracijo!**

Izborna vina in najboljša kuhinja!

Kavarna „Central“

Dnevno koncert kostimirane damske kapele

Vse tri dni odprto do 4 ure zjutraj

KLISARJE

IZDELUJE SE VRS SOLIDNO

KLISARNA ST. DEU

LJUBLJANA - DALMATINOVA UL. 13

Za vse naše
vloge in obveze
jamči
z vsem premoženjem
in vso davčno močjo

Dravska banovina

**KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBYARUJE**

HRANILNICA

DRAVSKE

BANOVINE

LJUBLJANA

MARIBOR

CELJE

Vsem obiskovalcem Evharističnega kongresa bode nudila trdkka **M. Tičar** svojo
mnogobrojno zalogo raznovrstnih ljubkih spominskih predmetov in razglednic.
Imenovana trdkka bode imela za čas kongresa tudi svoj paviljon na stadionu.

M. Tičar, Ljubljana, SELENBURGOVA ULICA ST. 1
SV. PETRA CESTA ST. 26

HINKO SEVAR *ANTI-KVARIAT*KNJIGARNA

LJUBLJANA * STARI TRG 34 * NASPROTI ST. JAKOBSKE ŠOLE

PRODAJA IN KUPUJE

KNJIGE V VSEH JEZIKIH NAJUGODNEJŠE!

KOTLE ZA ŽGANJEKUHO VSEH VRST

DOBITE NAJCENEJE PRI

KOTLARKA

D. Z. O. Z.

LJUBLJANA - KOLODVORSKA 23

Vinotoč in delikatesa

JOŽE SMERDU

STANIČEVA 17 - (ZA STADIONOM)

Dobra postrežba in nizke cene, prepričajte se!

MUZIKA

LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA C. 4

KLAVIRJI-VIJOLINE-STRUNE-POPRAVILA-UGLAŠEVANJE

S prvovrstnimi vini, toplimi
in mrzlimi jedili se pripo-
roča posebnikom evharistič-
nega kongresa

gostilna Mrak

Rimska cesta 15

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESNI TRG 15

DEŽNIKI

NA MALO NA VELIKO

USTANOVLJENO 1839

TELEFON ŠTEV. 2282

Pripravi
ga z

„Backinom“

DR. OETKER JEVIM

pecilnim praškom

JAKOB MULAVEC

zaloga ur, zlatnine in srebrnine ter optičnih
predmetov izvršuje vsa v to stroko spadajoča
dela točno, solidno in poceni

MARIBOR, KRALJA PETRA TRG 1

Cement trboveljski in splitski,
nadalje prvovrstno ba-
natsko pšenično mo-
ko, debele in drobne
otrobe, razna krmila,
krmilni oves in umet-
na gnojila ima po naj-
nižjih cenah vedno v
zalogi:

EKONOM, Ljubljana
Kolodvorska ulica štev. 7

Najbolje boste postre-
ženi v GOSTILNI

pri **„VINKOTU“**

Tržaška c. 4

kjer se točijo pristna
štajerska, dolenska,
belokranjska in srom-
ska vina. Vsak čas
topla in mrzla jedila.
Gramofon in balinišče.

Se priporoča

ROJC VINKO

GOSTILNICA

Posredujem denar
na hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov

RUDOLF ZORE, LJUBLJANA
Gledališka 12, Telef. 38-10

Za pismen odgovor prilo-
žite 3 Din v znamkah

Naše delavstvo

Delavstvo je važen del celotne kulture

Če govorimo pogosto o vzgoji in izobrazbi kmetijskega ljudstva ali meščanov in še drugih stanov, puščamo hote ali nehote ob strani naše delavstvo. To pa menda zato, ker so še mnogi mnenja, da pri nas še ne obstaja tipično delavski stan s svojimi potrebami, hotenjem in lastnostmi. In vendar prav pri nas v Sloveniji, kjer je industrija najbolj razvita in kjer tvori delavstvo precejšen odstotek vseh prebivalcev.

Lahko govorimo o delavstvu kot zaključeni celoti in s tem v zvezi o tipično delavskih stremiljenih in interesih

Ne vem po čigavi krivdi in po katerih pravicah si lastne monopol vzgajanja našega delavstva izključno marksisti. Da so marksisti med našim delavstvom precej trdno zasidrani, ni morda to zasluga njihove sposobnosti, še manj naukov, pač pa razmer, v katerih živi naše delavstvo. Najlažje se namreč ribari v kalnem. Na tem dejstvu slone vsi uspehi marksizma.

Podiranje namesto sodelovanja in ustvarjanja

Marksistični internacionalizem so naši marksisti — v opreki s sodruzi v drugih državah — izrodili v sovraštvo do lastne grude in naroda, v omaloževanje vseh domačih kulturnih, gospodarskih in socialnih podvigov. Zasejali so mesto sodelovanja z drugimi stanovi razdor. Naš marksizem je s slepilnimi gesli o pravicah delavstva in podobnim zapeljal naše delavstvo v napuščno naziranje o narodu in državi. Voditelji marksizma se v tem pogledu sicer niso izpostavljali, zato pa je bila in je še tem močnejša podtalna propaganda, ki je čisto v popolnem nasprotju z interesi in stremiljenji našega naroda in države.

Važen del celotne narodne kulture

Predvsem je treba spoznati, da je delavstvo kot važen del celotne narodne kulture s posebnimi samostojnimi stremiljenji. Potrebno je pričeti z energično borbo za delavske pravice, a tudi s širokopotezno vzgojo delavstva, ki bo vedla njega in s tem tudi narod v boljšo bodočnost.

Naš delavec mora spoznati, da je njegov boj za pravice zadeva vsega naroda in države. Delavcu se naj vrne vero in zaupanje, da si bo lahko samo v okviru svoje države in naroda, z najtesnejšim sodelovanjem z drugimi stanovi ustvaril stanje, ki mu kot enakovrednemu članu zajednice pripada. Delo marksizma mora nadomestiti široko razgibano in enotno stremiljenje za izboljšanje delavskega življenja. Z vzgojo in izobrazbo ga je treba vrniti tja, kamor spada: narodu in zemlji. Vrniti mu, kar mu je ugrabila zgrešena vzgoja marksizma. Vrniti mu tudi vse, česar ga je oropal kapitalizem.

Obupne delavske razmere

Nihče ne bo oporekal, da živi pretežen del našega delavstva v obupnih razmerah. To je posledica obsega gospodarske krize, ki ni prizanesla industriji, še bolj pa posledica samopasnosti tuje in domačega kapitalizma, ki že od nekdaj smatra naše delavstvo za eno delovno moč, ki se da izkoriščati po mili volji. Prazne besede, enena demagogija tu niso na mestu. Tu je potrebno, da poseže vmes z močno roko država in enkrat za vselej napravi temu konec. Prvi korak k temu je že tolikokrat zahtevani zakon o minimalnih mezdah, ki bi uredil življenjske razmere našega delavstva. Pomisleki, da industrija nanj ne bi pristala, niso vredni upoštevanja, ker vemo, da bi glede na razmeroma nizek življenjski standard v naši državi bile uzakonjene meze tudi za industrije še vedno enotne. Pri zakonu o minimalnih mezdah naj se bi upoštevala enotnost za vse dele države, seveda glede na najvišji življenjski standard, ker industrija, ki je še vedno nekako podtalno kartelizirana, tudi ne dela razlik pri cenah konsumentom.

Izboljšanje življenjskih razmer delavstva je baza za vso nadaljnjo vzgojo. Marksizem bi zgu-bil na pomenu, ker svoje propagande ne bi več mogel oprati na nezadovoljstvo in s tem v zvezi na demagogijo. Delavstvu pa bi se tako povrnilo zaupanje v državo ki se bi je oklenilo z ljubeznijo in z voljo do sodelovanja, ker bo upravičeno prepričano, da mu je to edina rešitev in pogoj za lepšo bodočnost. —o—l.

Brezposelnost v Nemčiji. Za ocenitev razmer na delovnem trgu v Nemčiji je zanimivo priznanje nemškega lista »Abwehr«, v katerem smo pred kratkim v rubriki »Iz Saškega« čitali sledeče: »Posebno težko je vprašanje brezposelnosti v žilavskem okrožju, kjer pride povprečno na tisoč prebivalcev 90 brezposelnih. Najhuje je prizadeto mesto Grossschönau, kjer je brezposelnih 1250 oseb, t. j. 150 na vsakih tisoč prebivalcev. Vsak brezposelni ima dva do tri rodbinske člane, zato polovica mestnega prebivalstva živi izključno od brezposelne podpore.«

Štiridesetni teden v Avstraliji. V avstralskem mestu Christchurch je bila z letošnjim letom skrajšana delovna doba cestne električne železnice na štirideset ur tedensko, obenem pa jim je bila meza zvišana.

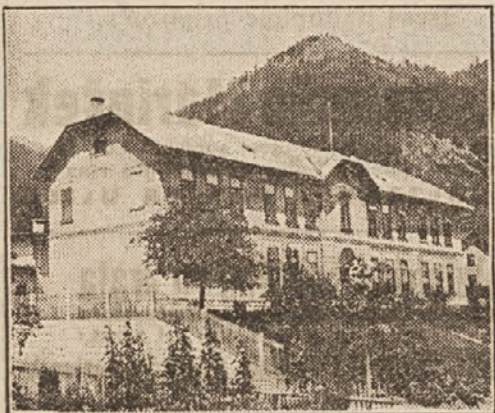
V Pečovniku pri Celju so se v apneniku začetkom tega meseca vršile volitve obratnih zaupnikov. Lista narodnega delavstva je dobila dva zaupnika, lista Splošne delavske zveze Jugoslavije pa enega. Starešina obratnih zaupnikov je iz vrst narodnega delavstva.

Pomoč brezposelnim v Angliji. V Angliji je vlada sklenila, da se onim brezposelnim delavcem, ki so že uživali brezposelno podporo, poviša podpora vsakega oženjenemu za dva in pol šilinga ter za vsakega otroka po en šiling.

Vso pažnjo obmejnim šolam!

Vzgojimo junaške stražarje na meji

Meščanska šola na Jesenicah je končala pouk 20. t. m. V šolskem letu 1934/35 je bilo vseh učencev in učenk 355. V 4. razredu je absolviralo 44 učencev, od teh 3 z negativnim uspehom. V ostalih razredih je dovršilo 223 učencev in učenk razred z uspehom. Popravni izpit ima 72 učencev, 16 pa razreda ni dovršilo. V splošnem kažejo dekliški razredi nekoliko boljši uspeh, kot pa deški. K završnemu izpitu se jih je zgledalo 39, to je 17 učencev in 22 učenk. Izpit je položilo 11 z odličnim uspehom, 21 s prav dobrim in 5 z dobrim uspehom. 2 sta bila odklonjena za 2 meseca. Celotni uspeh na šoli je v splošnem prav zadovoljiv, dasi je bilo šolsko leto precej raz-

Meščanska šola na Jesenicah

kosano. Slabo je to, ker so 3 razredi meščanske šole v poslopju osnovne šole. Tako, da je to v breme in težavo meščanske šole ter v nadlego osnovni. Vsekakor je potrebno, da občinska uprava kmalu poslopje meščanske šole razširi tako, da bo odgovarjala potrebam

in zahtevam današnjega časa. Poudariti moramo, da je meščanska šola za Jesenice res nujno potrebna. V zadnjih dneh je inspiciral šolo ministrski odposlanec g. Gorišek Josip. Ponovno opozarjamo starše, da se vrši začasno vpisovanje od 27. t. m. dalje.

Meščanska šola na Jesenicah se je otvorila 1. 1920. Poslopje je šola bivše nemške »Volkschule«. Iz tujih občin poseča šolo okoli 150 učencev. Sedanji upravni odbor zelo resno skrbi za potrebe meščanske šole. V zadnjih dveh letih je upravni odbor postavil popolnoma novo ograjo okrog šole, veliko škarpo ob Ukovi, kar je stalo okoli 70.000 Din.

Vsa škoda pa prehaja na naraščaj naroda, ki je tod na meji izpostavljen tujim vplivom. Jesenice—Javornik in ves širši šolski okoliš leži v ozkem pasu med dvema mejama, za katerima pa stojita dva tuja naroda. Meščanska šola je edina višje organizirana v vsem radovljiškem srezu. Leži v velikem industrijskem središču, kjer se pojavljajo vsi mogoči vplivi. Zato je nujno potrebno, da šolska oblast posveti vso svojo pažnjo obmejnim šolam. Taki šoli bi morala oblast nuditi vse, da bi narod vzgojile v zavedne in junaške državljane in v silne stražarje ob severozapadni meji Jugoslavije.

Mladina, ki poseča meščansko šolo na Jesenicah, prihaja po večini iz revnih in siromašnih družin. Starši s težavo skrbijo za svoje otroke, vsak dinar je krvavo prislužen in težko darovan otroku za šolske potrebe.

Krivdno bi bilo, da bi odklonili otroke iz tujih občin, ker je socialno stanje prebivalstva radovljiškega sreza zelo slabo in ni sposobno, da bi svoje otroke pošiljali v mesto, posebno zato, ker obrtniki zahtevajo za uk najmanj 2 razreda meščanske šole. Na zavodu poučuje zdaj 13 stalnih učiteljev in 4 honorarni.

Novemu mestu je treba važnih gosp. in kulturnih ustanov

Iz razgovora z županom g. Jožetom Paučičem

Mladi in podjetni predsednik novomeške občine g. Jože Paučič je v razgovoru z našim dopisnikom omenil nekaj važnejših vprašanj in nalog, ki terjajo nujne rešitve v korist mesta in okolice. V današnjih težkih gospodarskih prilikah, ki se posebno poznajo v občinskem gospodarstvu, je bilo seveda najprej govora o tem, kako bi bilo mogoče dvigniti dohodke mestne občine ne da bi se občanom nakladala nova občinska bremena. Po mnenju g. župana se da vsa občinska politika zajeti v dvoje ozko povezanih vprašanjih: kako z izgradnjo posebnih gospodarskih institucij pripomoči mestni občini do samostojnega vira dohodkov in kako s tako okrepljenim občinskim gospodarstvom pripomoči do izgradnje kulturnih institucij, ki jih zahteva sodobnost in moderna občinska kulturna politika.

Podaljšanje električnega omrežja na Dolenjsko

S prvim vprašanjem v najožji zvezi je vprašanje podaljšanja električnega omrežja na Dolenjsko. Že prejšnji župan dr. Režek je to akcijo začel, ljubljanski podžupan in novomeški rojak prof. E. Jare je radovoljno stavil svoje moči na razpolago in ban. tehn. inšpektor, Kostanjevič inž. Rueh je n. pr. v dveh številkah »Obč. samouprave« obširno razpravljal o tem vprašanju, ki pa zaenkrat še vedno na zunaj ne kaže otipljivih rezultatov, kar nepoučeni tolmačijo za namerno zavlačevanje cele zadeve. Treba javno poudariti, da se že dalj časa z vso intenzivnostjo dela s pomočjo banske uprave v Ljubljani na to, da Drž. hip. banka ali Pokoj. zavod dovolita primeren kredit, za katerega jamčijo vse dolenjske mestne in trške občine, ker le na ta način je izvedba elektrifikacije s pomočjo KDE in velenjskega toka mogoča. Vse to pa ne gre tako gladko od rok in je treba potrpežljivega in dolgotrajnega napora. Vrše pa se že tudi vse priprave, kot jih je ban. insp. inž. Rueh naznačil in ban. uprava sama je že votirala 300.000 Din za nabavo drog za napeljavno.

Gradnja mestne klavnice in industrije

Že davno projektirana in nameravana gradnja mestne klavnice, ki bi ravno tako donosala mestni občini lepe dohodke, mora počakati elektrifikacije, ker je le z njeno pomočjo mogoča vsem zahtevam odgovarjajoča zgradba. Ravno tako je samo od elektrifikacije odvisna morebitna naselitev industrije, ki bi dala zasluzka delavcu in s tem kmetu in meščanu.

Tujski promet — kopališča — igrišča

Lep vir dohodkov pa bi Novemu mestu lahko bil tudi tujski promet. Zato pa je na eni strani

nujno potrebno oživiti naše tujsko-prometno društvo in bo g. župan v kratkem podvzel vse za to potrebne korake, na drugi strani pa je zopet v Novem mestu ravno zato nujno potrebno urediti vprašanje Loke, t. j. mestnega kopališča, letnega telovadišča Sokola, športnih prostorov (tenis) in vsaj skromnega stadiona ob Krki za večje športne, telovadne in družabne prireditve. Zato je obstoja idejni načrt, za njega izvršitev pa je potrebna podpora vse javnosti in poleg občinske tudi zasebna idejna in denarna pomoč.

Kako je z regulacijskim načrtom

Na vprašanje, kako je pravzaprav z mestnim regulacijskim načrtom, meni g. župan, da bo dosedanjí mestni regulacijski načrt (ki je seveda za naše mesto popolnoma neprimeren. Opomba poročevalca) treba spremeniti že zaradi novega gradbenega zakona, vendar je mestna občina zaprosila za dveletno odgoditev njega izdelave zaradi obilice vprašanj, ki so s tem v zvezi. Občinski urad zaposluje tudi svojega lastnega gradbenega tehnika, vendar že sedaj opozarja strokovnjake na to, da takrat, ko bo aktualna izdelava novega regulacijskega načrta, ne stoji ob strani.

Ureditev starega pokopališča

Za zdaj je najvažnejše vprašanje ureditve starega pokopališča. Mestna občina je svojčas razpisala tečaj za načrte in določila nagrade v znesku 10.000 Din. Razpis res ni morda odgovarjal določbam Udr. inž. in arh. v Ljubljani, čeprav to prav gotovo ni bilo namenoma narejeno, je pa vendar težko razumljiva zapa, ki jo je to udruženje izreklo nad konkurzom mestne občine. S tem so škodovali pred vsem mlajšim in nadarjenim članom svojega društva, mestno občino pa prisilili, da si je izbrala drugo pot. Ko bo odobrena že davno zaprosena uporaba kreditov, se bo s preureditvijo začelo.

Oživljeno tujsko-prometno društvo naj bi po svoji olepševalni sekciji skrbelo za zunanje lice našega mesta, njega muzejska sekcija pa naj bi imela na skrbi že po županu dr. Režku sproženo zbiranje danes že redkih ostankov nekdanje bogate meščanske preteklosti v mestnem arhivu in muzeju. Obenem pa skrbelo za ohranjanje skupih arhitektonskih spomenikov, ki so jih dosedaj dostikrat brez potrebe in smisla uničevali. Zato pa je potrebna posebna občinska uredba o gradnji in adaptacijah kot že tudi izdaja državnega spomeniškega zakona.

Da še enkrat poudarim, je dejal g. župan, Novemu mestu je pred vsem treba takih gospodarskih ustanov, ki bodo dvignile njene dohodke, s katerimi bo možna tudi zgradba nekaterih kulturnih in za povzdigo tujkega prometa potrebnih naprav.

dela, ki ta dogovor ratificira, izjavlja, da pri-trjuje načelu štiridesetnega delovnega tedna ter se zavezuje, da bo to načelo v vseh kategorijah zaposlovanja uveljavil v zmislu podrobnih dispozicij, ki bodo za vsako kategorijo zaposlovanja ratificirane od dotične države, da zaposlovanja ratificirane od dotične države, določene s posebnimi dogovori.

Srbsko šolstvo v Romuniji

(Ob izidu prvega srbsko-romunskega slovarja)

V današnji kraljevini Romuniji živi okrog 70.000 Jugoslovancev, od katerih je preko 50 tisoč Srbov pravoslavne vere, ostali so Hrvati-katoličani.

Po rumunski ustavi smejo posamezne narodne manjšine ustanavljati svoje privatne veroizpovedne šole. Tako imajo Hrvati v nekaterih krajih svoje hrvatske katoliške veroizpovedne šole s hrvatskim narodnim učiteljstvom in srbohrvaščino kot učnim jezikom, vendar ne v taki meri, kot bi to po ustavi lahko imeli.

V mnogo večji meri se poslužujejo omenjene pravice romunski Srbi, ki imajo v gornjem romunskem Banatu, t. j. v timiš-ron-talski in aradski županiji 45 srbsko-pravoslavni veroizpovednih šol, v katerih poučuje srbsko deca v materinščini nad 60 učnih moči. Učiteljstvo voli narod sam iz vrst zavednih Srbov ter ga tudi sam plačuje. Tudi šole narod vzdržuje sam iz lastnih sredstev brez najmanjše podpore s strani kraljevine Romunije. Upravljajo jih pa posebni krajevni srbsko-pravoslavni šolski odbori. Nadzorstvo nad srbskimi šolami v Romuniji vršita srbski prosvetni in srbski eparhijski šolski odbor v Temišvaru. Poleg tega pa ima nadzorstvo tudi država s svojimi organi. Srbske veroizpovedne šole obstojajo na podlagi zakona od 22. decembra 1925 ter so do danes pod vrhovno upravo Metropolitanskega narodnega šolskega sveta odn. Velikega upravnega sveta v Srem. Karlovcih.

Pouk je do 5. razreda izključno v srbohrvaščini, od 5. do 7. razreda pa v srbohrvaščini in romunščini. — Državni jezik se poučuje od 1. razreda dalje, a mora se poučevati od tretjega. Učenci 7. razreda polagajo v zmislu manjšinskega šolskega zakona končne izpite pred državno komisijo.

Ker vzdržuje, kot sem že omenil, svoje šole narod sam, izdaja za nje svoje zadnje pare. Da je ta trditev resnična, dokazujejo številke. Skupni izdatki za učiteljske plače, razne doklade in pristojbine ter vzdrževanje šol in šolskih poslopij, znaša letno nad pet milijonov lejev. Če pomislimo, da to plačuje samo narod v temišvarskem in aradskem protoprezbiterijatu, t. j. komaj blizu 30.000 duš, vidimo, da so žrtve naših Srbov v Romuniji za svoje narodne šole ogromne, večje kot si jih moremo zamisliti.

Ne smemo pa pozabiti, da mora poleg tega plačevati še 14% od neposrednega davka za vzdrževanje državnih šol.

Kar se tiče šolskih knjig, do leta 1929 ni bilo od romunske vlade potrjenih manjšinsko-šolskih knjig. Uporabljale so se stare iz predvojnne dobe in pa one, ki so jih naročali iz Jugoslavije. Imenovanega leta pa je romunsko ministrstvo za prosveto odobrilo več učnih knjig, uporabo iz Jugoslavije uvoženih pa je prepovedalo. Z izdajanjem in tiskanjem novih šolskih knjig pa so velike težave, ker ni na razpolago zadostnih denarnih sredstev in ker so minoritetni stavci zelo dragi. Od odobrenih knjig je izšlo le nekaj najbolj potrebnih.

Srbska deca ob prihodu v šolo ne zna romunskega jezika. Zato se je že dolgo čutila potreba dobrega srbsko-romunskega slovarja, ki bi v prvi vrsti služil šoli pa tudi praktični porabi. Ta vrzel je sedaj izpolnjen. Pred dnevi je izšel v Temišvaru prvi srbsko-romunski slovar, ki ga je sestavil ketfeljski paroh Milan Nikolić. V začetku slovarja se nahaja na 15 straneh srbska slovnica v romunskem jeziku, na nadaljnjih 182 straneh pa je razjašnjenih preko 12.000 srbskih besed s 25.000 romunskimi.

Avtor slovarja, pop Milan Nikolić, je odličen jugoslovanski nacionalni in prosvetni delavec med romunskimi Srbi ter velik dobrot-nik srbske mladine. Naši Srbi v Romuniji imajo srčno željo, da bi imeli tudi svoje veroizpovedno srednjo šolo in to vsaj nižjo gimnazijo. Ta povsem upravičena želja pa je za enkrat neizvedljiva, ker primanjkuje potrebnih denarnih sredstev. Zato pa vzdržuje že trinajst let na svoje lastne stroške neke vrste »protizakonito« srednjo šolo paroh Milan Nikolić. V svojem župnišču zbere vsako leto nekaj nadarjenih sinov siromašnih kmetov ter jih preko leta v kletnih prostorih malega župnišča inštruirajo iz vseh predmetov posameznih razredov, na koncu šolskega leta pa jih vodi v Jugoslavijo na razne zavode k polaganju izpitov. Ko dečki na ta način končajo 4 razrede srednje šole, jih pošlje na učiteljske ali kako drugo višjo srednjo šolo v Jugoslavijo ali pa v bogoslovje v Srem. Karlovec, kjer jih v večini slučajev še v nadalje materialno in moralno podpira. Mnogi od mlajših srbskih učiteljev in duhovnikov v Romuniji so obiskali »Nikolićevo ketfeljsko gimnazijo«. Do sedaj je končalo pri popu Nikoliću nižjo gimnazijo nad 150 dijakov, meščansko šolo pa okrog 40. Požrtvovalno delo popa Milana Nikolića zasluži tudi pri nas vso pozornost.

Vekoslav Bučar.

Prijatelji in somišljeniki!
Sklicujte se pri svojih nabavkah na oglase v našem listu!

Odmevi

Na mednarodnem kongresu trgovskih zbornic v Parizu je, kakor poroča »Prager Presse« z dne 25. t. m., predsednik mednarodne trgovinske zbornice Fentener van Vlissingen dejal med drugim o sedanjem gospodarskem položaju: »Če primerjamo sedanji gospodarski položaj s položajem pred dvema letoma, moramo ugotoviti, da se je poslabšal; pri tem pa še posebno vznemirja dejstvo, da v splošnem položaju tudi danes še ni opaziti nobenega zanesljivega znaka zboljšanja... Vsi narodi se bore za boljšo usodo in nekateri izmed njih uvažajo celo iznajdljive in zanimive eksperimente za doseg tega cilja. Toda o skupni mednarodni akciji te vrste še vedno ni govora in tako ostaja še nadalje žalostno in vznemirljivo dejstvo, da so mere, ki jih ta ali oni podvzame v svoje lastno dobro v nasprotju z onimi, ki jih podvzemajo njegovi sosedi... Dokler ne bodo spet prišli do veljave osnovni principi svetovne trgovine, ne moremo imeti zaupanja v njen bodoči razvoj. In prav tako bo obstal pritisk na cene, dokler bo trajala negotovost na polju denarništv. Tudi podjetnost ne bo nanovo vzrastle, dokler bo sta proizvodnik in trgovec ob vsakem koraku naletavala samo na vmešavanja z vlade strani, pa naj gre potem za nakup ali prodajo, za proizvodnjo ali razdelitev, ali samo za poskus plačevanja dolgov.«

—0—

V junijskem zvezku praške revije »Naše Dobro« objavlja prof. E. Rádl svoje predavanja o biologiji civilizacije, ki ga je pred kratkim imel na rimski univerzi. Tu citamo med drugim: »Civilizacija je boj za duhovne vrednote, boj za humanitarnost, ki postavlja telo v službo ljubezni do bližnjega. Civilizacija je naša vera, naše upanje, naša ljubezen, nikdar pa ne naša lastnost ali razpoloženje. Z vsemi svojimi lastnostmi in razpoloženji, z vso našo preteklostjo, z vsemi našimi ustanovami z vsem, kar smatramo za svojo last in svoje delo, smo v službi civilizacije. V boju zanjo je potrebna pomoč vseh: svetlo lasih prav tako kakor temnolasih, severnih in južnih narodov, Nemcev prav tako kakor Italijanov in Slovanov. Civilizacija postavlja nas vse pod en sam zakon in v težki službi njenih smotrov smo vsi šibki; vsi smo potrebni medsebojne pomoči in vsi smo si v tem pogledu enaki.«

—0—

O italijansko-angleških odnosih v zadnjem času javlja rimski dopisnik pariškega »Tempsa« svojemu listu: Nad eno stoletje je politično prijateljstvo med Italijo in Anglijo sledilo stalno ravni črti. Dobri odnosi z Anglijo so bili celo aksiom italijanske politike, aksiom, ki so ga priznavale vse demokratične in liberalne predfašistične vlade, kakor tudi fašistični režim sam. Že nekaj mesecev sem pa je to tradicionalno britansko-italijansko prijateljstvo v pravem prelomu. Rim je v opoziciji proti Londonu. V nenadnem izlivu trpkosti vstaja Italija proti Angliji. Kaj se je zgodilo? Kateri dogodek življenjske važnosti narekuje Italijo to stališče? Polemično zadržanje Italije nasproti Angliji, to moramo kar takoj poudariti, izvira iz globoke prizadetosti. Od severa do juga Apeninskega polotoka prevladuje mnenje, da Anglija z vsemi močnimi sredstvi ovira italijanske ekspanzijske načrte v Vzhodni Afriki. Anglija, tako pravijo tu, navaja povsem sentimentalne razloge glede Abesinije, na drugi strani pa se sklicuje na pogodbe, ki jih je podpisala Italija, predvsem na pogodbo iz l. 1906., sklenjeno med Anglijo, Francijo in Italijo v svrhu zajamčenja abesinske neodvisnosti, kakor tudi na pogodbo iz leta 1928. med Italijo in Abesinijo, in končno na pakt DN. No, in italijanska prizadetost izvira prav iz dejstva, da nihče v Italiji ne more ali noče verjeti v odkritosrčnost argumentov, ki jih uveljavlja Anglija.«

—0—

Zanimiv opis Tanskega jezera v Abesiniji je podal pred dnevi milanski »Popolo d'Italia«, ki se trudi dokazati, da nima to jezero onega pomena, ki mu ga sicer pripisujejo. List pravi, da dobiha jezero nekaj vode samo od neznanih potočkov, ki so pa večji del leta suhi in katerih dolžina ni večja od 100 km. Vodo teh potočkov bi bilo treba po mnenju lista v deževnih dobah zadržati in jo potem ob suši polagoma spuščati v jezero, ker le tako bi jezero lahko stalno nudilo vodo Sinjemu Nilu. Toda ta voda, zatrjuje list, bi morala preteči nič manj kot 1700 km, preden bi postala koristna v Sudanu in v Egiptu. Zato se listu zdi vsi načrti za regulacijo vodnega odtoka fantastični in brez podlage. List priha za to zanimivega zaključka, da vprašanje Tanskega jezera ni ekonomsko vprašanje, marveč samo in izključno politično. Kakršnakoli dela ob tem jezeru bi bila brez realne vrednosti. — Ali se vam ne zdi, da to pisanje močno diši po bajki o lisici in kislem grozdju?...

—0—

V zvezi z angleško-nemškim pomorskim sporazumom se dotika »Frankfurter Zeitung« z dne 23. t. m. verjetnih posledic tega sporazuma za Evropo in poudarja: »Cilj (tega sporazuma) ne bo in ne more biti samo angleško-nemški, marveč pristane te ladje na potu v evropski luk, to pa ne pomeni nič drugega kot pošten poskus za prijateljski sporazum tudi s francoskim narodom. Če nam začenja zaupati Anglija, zakaj nam ne bi tudi Francija?«

Sport

Bolgari so se pritožili pri FIFA-i

Nihče ni pričakoval, da bi mogel kdo osporavati tekmo, ki jo je igrala naša južnaška reprezentanca s tujim sodnikom, pošteno in korektno pred 20.000 pristranskimi gledalci. Kljub temu je vložil bolgarski nogometni savez, v želji, da dobi letošnji balkanski pokal pri FIFA-i protest, češ da jim sodnik ni priznal dveh regularnih golov. Tako naj se odloči pri zeleni mizi vprašanje, ki je bilo že čisto očito rešeno v poštenem boju na igrišču. Kako je s tistima dvema regularnima goloma, ve vsak, ki je bil količnik objektivnih, in teh je bilo tudi med 20.000 gledalci najbrž precej.

Kako bo odločil najvišji nogometni forum ni važno, važno pa je, da smo takega postopka ravno od Bolgarov najmanj pričakovali.

Jugoslavija izstopa iz balkanskega tekmovanja

Upravni odbor Jugosl. Nogom. Saveza je na svoji seji od 25. t. m. na podlagi poročil, ki so jih podali člani vodstva naše reprezentance, došli iz Sofije, izdal komunik, ki pravi v svoji 5. točki:

Z ozirom na neutemeljeno odločitev komiteja za balkanski pokal, ki je bila sprejeta z večino glasov, da se bo prihodnji turnir vršil v Bukarešti, in z ozirom na izrecno zahtevo našega saveza, naj se vrstni red tekmovanja ne menja, se sklone, da v takih okoliščinah v interesu zaštite pravice in časti našega nogometnega sporta naš savez ne more več sodelovati v tekmah za balkanski pokal, ne da bi s tem prekinil sportne odnose s kakim savezom.

Državno prvenstvo se nadaljuje Primorje v Zagrebu

V soboto in nedeljo se nadaljuje tekmovanje za državno prvenstvo, čigar prva po-

lovica je že končana. Po skoro enomesečnem odmoru, bo interes naše sportne javnosti, čije zanimanje je bilo zadnje čase koncentrirano na borbo za balkanski pokal, zopet obrnjen na to domače tekmovanje, ki naj pokaže nog. prvaka Jugoslavije.

Nas najbolj zanimajo sobotne in nedeljske tekme v Zagrebu, saj nastopi na njih oba dneva naš ligaš. Prvi dan igra Primorje s Haškomo, drugi dan pa bo merilo svoje moči s Concordio. »Novosti« sicer pravijo, da Primorje nima pravice računati na točke v Zagrebu niti pri Concordiji niti pri Haški, mi pa pravimo, da to še ni tako otovo...

Drugo moštvo, ki igra oba dneva v Zagrebu, je Bask. Prvi dan nastopi proti Concordiji, v nedeljo pa proti Haški.

V Beogradu je Gradjanski gost BSK-a, v Sarajevu pa bo pokazal svoje znanje plitski Hajduk.

Kratke sportne vesti

Boksarski svetovni mojster Brown (mušja teža) je porazil avstrijskega mojstra Welssa v desetih rundah po točkah. Boj je bil v Manchesteru.

Lahkoatletski dvoboj Praga-Dunaj je končal s 61:55 točkami za Dunaj.

Nemec Georg Lammers, ki je dosegel na olimpiadi v Amsterdamu v teku na 100 m tretje mesto, je sedaj za isto progo rabil v Berlinu 10.7 sek.

Norveška nog. reprezentanca bo kljub porazu v Kopenhagnu (odločil je avtogol) nastopila jutri proti Nemčiji v nelpremenjeni postavi.

3000 m v 8:26.2 je tekkel v Abu Finec Lasse Virtanen.

Bill Bonthron svetovni rekorder v teku na 1500 m se bo oženil in se bo poslovil od sporta.

Nagrada narodov je dobila na london-skem jahalnem turnirju Velika Britanija proti Nemčiji, Irski, Franciji in Belgiji.

Sokolstvo

Navodila za zlet v Sofijo

Načelnštvo Sokolske župe Ljubljana razglasi: V smislu navodil Saveza SKJ bodo mogli od prijavljenih potovati na zlet v Sofijo samo tisti, ki bodo izpolnili vse doslej objavljene pogoje in imeli od svojega društva pravilno izpolnjeno sokolsko legitimacijo, potrjeno od pristojnega sreskega načelstva, da ni zadržka za potovanje v Sofijo. To potrdilo si mora vsak preskrbeti sam pri svojem pristojnem sreskem načelstvu (za ljubljanska sokolska društva ter za Vič, Moste in Ljubljana-Šiška) od tukajšnje policijske uprave. Tako opremljene sokolske legitimacije je treba svojim društvom izročiti najkasneje do 2. julija, društva pa jih morajo predložiti župi s poimenimskim spisom župni upravi najkasneje do 3. julija. Pravilno izpolnjeno legitimacijo bomo smatrali samo tisto, ki bo imela tozadevno upravo in da je lastnik plačal članarino vsaj za prvo polletje. Župa bo sokolske legitimacije izročila s posebnim spisom tukajšnji policijski upravi v svrhu izdajanja skupnega potnega lista. Ker je udeležba na zletu mogoča samo s skupnim potnim listom, je razumljivo, da tisti, ki ne bo predložil pravočasno svoje izkaznice, ne bo mogel potovati na zlet. Sokol-

ske legitimacije se bodo naslovljencu izročile v vlaku. Ali bo treba tudi za skupni potni list plačati posamezniku Din 50/-, bomo pravočasno javili v dnevnem časopisu in po okrožnici. Zdravo!

Iz novomeške sokolske župe

Otvoritev letnega telovadišča v St. Janžu. Sokolsko društvo St. Janž je pred kratkim otvorilo novo letno telovadišče s sodelovanjem društva mirnškega sokolskega okrožja. Letno telovadišče so zgradili marljivi in delavni Sokol-rudarji v prostih urah iz Krmelja. Slavnost otvoritev je bila združena z letnim javnim nastopom, na katerem so nastopili s prostimi vajami in vajami na orodju vsi telovadni oddelki.

Okrožna tajna pešizleta. Mirensko in novomeško sokolsko okrožje sta priredila svoja okrožna tajna pešizleta. Novomeško okrožje je imelo svoj cilj na Otočcu ob Krki, kjer se je zbralo nad 150 članstva in naraščaja. Na cilju je bil pregled prostih vaj, nato pa se je okrožje vrnilo z novomeško godbo domov. Mirensko sokolsko okrožje pa je priredilo izlet v Cvilje pri Trebnjem ob udeležbi 80 članstva in naraščaja. Vse edince so prehodile ta dan do 20 km dolgo pot.

Župna sokolska razstava, ki je bila otvorjena za časa župnega zleta v Novem mestu je bila nameščena v dveh sobah Sokolskega do-

usmerjenost sporeda v našo glasbo zasluži odkrito priznanje.

Kdo hvalevredno ponuja na šoli »Sloge«: g. Svetel, g. Hladnikova, g. Gregore, g. Jermol, g. Trost, g. Lovšela, g. Nolljeva, g. Bitene in za nazadnje sem prihranil še ime g. G. Müllerja, ki si je izvožbal celo ugodno zvoneč komorni orkester. Dirigiral je S. Santlovo »Belokranjsko serenado« za godalni orkester, Bitenčeve »Sanje«, Svendenovi dve švedski melodiji ter novo Svetelovo skladbo »Mali koncert« za klavir in godalni orkester. Solo je s neverjetno ročnostjo odigrala gđ. Jelka Suhadolnikova. Skladba sama na sebi je zelo posrečena.

Pri prvi produkciji je le malo nagajalo slaboglasno klavir, drugače nimam kaj slabega poročati. Le dobro.

Vsa čast društvu, vzglednemu učitelstvu in vodstvu šole, pa tudi pridnosti gojencev.

Z. P.

—k Nova francoska literatura. Paul Milléquant »Tableau de la littérature française« (1935. 8°. XIII. 215 str.) Langenscheidtova založba Berlin—Schönneburg. Avtor, lektor na frankfurtski univerzi, nudi zgosten pregled čez francosko slovstvo od romantične periode do današnjih dni. Zlasti kaže na vpliv nekih nemških pesnikov na francoske avtorje, zlasti v — Heinejevo »pesem«, ki je dobila v Franciji domovinsko pravico. Zunanje nemške dramatičarje, predvsem imena, ki jih v današnji Nemčiji ne vidijo radi. Na drugi strani se mu zdi, da je Romainovo izčrpano opazovanje dragoceno kakor morda Claudelovo. Politično stališče Romaina Rollanda in Andréja Gida je le previdno nakazano. Najbrž se bo nemška mladina, ki jo imenuje avtor »od nove vere in idealizma oduševljeno«, predvsem poglabila v obče človeške pesnitve Romaina Rollanda.

ma. Na razstavi so bile razstavljene razne slike, diplome, fotografije itd. posameznih župnih edinic. Razstava je bila oba dni prav dobro obiskana, kar je dokaz, da so take prireditve potrebne ob takih prilikah.

Iz mariborske sokolske župe

Delni župni zlet MSŽ bo 7. julija t. l. v Dolnji Lendavi. Za izlet vlada veliko zanimanje in ni dvoma, da bo to mogočna sokolska manifestacija na naši severni meji. Ob priliki zleta bo dolnjelendavski Sokol razvil svoj prapor, ki mu ga je poklonil naš mladi kralj Peter II. Vabimo na to slavnost sokolsko članstvo in ostalo občinstvo.

Taborenje sokolske župe Maribor bo od 22. julija do 11. avgusta t. l. ob Bohinjskem jezeru. Stroški za taborenje znašajo Din 230/-, vožnja pa Din 45/-.

Za taborenje se lahko prijavi članstvo, naraščaj, deca in sokolske družine. Prijavni rok do 1. julija t. l. Zdravo!

Sokol v Ljutomeru je imel preteklo nedeljo prav lepo uspešni javni nastop, pri katerem so nastopili vsi društveni oddelki. Sodelovala je godba sokolske čete v Mali Nedelji.

Slovansko Sokolstvo

Iz praških sokolskih društev. V Praškem Sokolu telovadi po najnovejši statistiki 424 članov, nad 100 naraščajnikov, 437 moške dece, 374 članice, 105 naraščajnic in 473 ženske dece. Društvena uprava pripravlja veliko propagandno akcijo, da se dvigne število naraščaja. — Najmočnejše Sokolsko društvo v Pragi Vinohradsky Sokol je dobil od vinogradske hranilnice v dar za zgradbo Sokolskega doma 1 milijon Kč (1.820.000 Din). Telovadna statistika izkazuje: 564 članov, 513 članice, 155 naraščajnikov, 183 naraščajnic, 764 moške in 1268 ženske dece. — V Sokolu Karlin (delavsko predmestje) telovadi: 153 članov, 105 članice, 60 naraščajnikov, 80 naraščajnic, 167 moške in 154 ženske dece.

Češkoslovski sokolski tisk je izredno razvil ČOS izdaja svoje uradno glasilo »Vestnik ČOS« in dnevno obvešča s posebnimi tiskanimi poročili vse redakcije dnevnih listov v ČSR. Poseben spisek češkoslovskih sokolskih sodelavcev pri dnevnem časopisu izkazuje, da je v 32 župah delovalo 134 sokolskih urednikov. Od 52 žup izdaja 47 žup svoje župne vestnike, nekatere župe pa izdajajo skupne vestnike.

Iz telovadnega sveta

Pokrajinski zlet DTJ v Bratislavi. Po lepo uspešni delavski olimpijadi v Pragi leta 1934, pripravljajo DTJ v ČSR velik pokrajinski zlet v Bratislavi, ki se bo pričel s predzletnimi dnevi 23. junija, in glavnimi od 5. do 7. julija. Zleta se bodo udeležile razne delavske organizacije iz Rumunije, Madjarske in Poljske.

Radi

Petek, 28. junija.

Ljubljana: 9.00: Šolska ura, Vidovdanska proslava, izjava III. drž. real. gimnazija v Ljubljani, prenos iz Delavske zbornice — 12.00: Slovenec, Srb, Hrvat, za vedno brat in brat, plošče — 12.45: Vreme, poročilo — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00 — Vreme, spored, borza — 17.30: Sprejem papeževga delegata na glavnem kolodvoru — 18.00: Pridi sveti duh, začetek evharističnega kongresa v Stolni cerkvi — 18.40: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.00: Radijski orkester — 19.30: Nacionalna ura: »Kosovo«, uvertura, zidanje Ravanice, iz Kosovske tragedije, alegorična slika Vardar in narodna himna.

Zagreb: 19.10: Kulturne vesti — 22.00: Poročila.

Beograd: 20.00: Zvočna igra — 22.20: Patriotične pesmi.

Sobota, 29. junija.

Ljubljana: 7.30: O važnih vprašanjih iz čebelarstva zgodovine, predava g. Mihelič Stane — 8.00: Mladinska služba božja, prenos iz Stadion — 9.00: Unijatska cerkvena glasba, predem besedi, god. kvartet umblweynatiumlhw nos iz cerkve Sv. Petra — 10.00: Heyden, Sedem besedi, godalni kvartet — 11.00: Radijski orkester — 12.00: Gloria iz Bachove mase na ploščah — 16.00: Koncert nabožne glasbe — 17.00: Prenos iz Stadion — nos Parsifala iz Ljubljanske opere — 23.15: — nos parsifala iz Ljubljanske opere — 23.15: — Reportaža nočne procesije — 24.00: Prenos polnočnice s Stadion.

Zagreb: 20.15: Sokolstvo — 20.30: Vokalni solo — 21.00: Zvočna igra — 22.15: tamburški orkester.

Beograd: 20.00: Vijolinski koncert — 20.40: Prenos iz Madrida — 22.30: Radijski orkester — 23.00: Plesna glasba.

Nedelja, 30. junija.

Ljubljana: 9.00: Prenos pontifikalne mase s Stadion — 10.00: Reportaža z razstave cerkvene umetnosti, poročila dr. Ložar — 10.13: rani simfonični koncert — 15.00: Reportaža rani simfonični koncert — 15.00: Eoportaža procesije z Najsvetejšim — 17.00: Prenos s Stadion — 20.00: Prenos evharističnih slavnosti — 21.30: Čas, vreme, poročila, obvestila — 22.00: Venčki narodnih pesem.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast! — Branibor se briga zanje. — Pristopajte!

Kultura

II. produkcija »Sloge«

Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« nima le izvrstne godbe in zbora, marveč tudi svojo glasbeno šolo, ki jo vodi neutrudljivi društveni artistični dirigent g. Heri Svetel. Pa ima v svojem učiteljskem zboru agilne sodelavce. Račun šolskega celoletnega dela sem izprevidel iz produkcije šole, dne 22. in 24. junija t. l. Javnost o teh produkcijah iz nerazumljivega razloga skromnosti »Sloge« ni bila obveščena in tudi jaz kot vestni kronist vsakega, zabeležbe vrednega dogodka glasbenega življenja v našem mestu ne.

Šel sem vseno pogledat kaj in kako. In prepričan sem sem, kako je »Sloga« svoje gojenje resno vzgojevala, da so lahko pokazali temeljit študij, pa tudi resno pojmovanje skladb.

Zaradi tesno odmerjenega prostora v naši Kulturni rubriki žal ne morem posamič nastevati niti skladb, niti nastopajočih gojencev. Vsekakor pa moram pribiti dvoje dejstev:

Sporedi obeh produkcij »Sloge« so se v pretežni večini poleg drugih, tujih, klasičnih skladb ozirali v klavirskih in pevskih točkah na naše, jugoslovanske, posebno slovenske skladbe. Srečali smo: Adamiča, Gerbiča, Gregorja, Koporca, Planinška, dr. Švaro, Kozino, Hladnika, Svetela, Ravnika, Satterja Premrla, Ukmarja, Škerjanca, Osterca, Zajca, Šantla, Hirschlerja in celo novinec Bitenca, tako da so bile njih skladbe skorod nove. Ta poteza in

V najvišji planinski koči na svetu

(Pod Elbrusom v višini 5300 m)
(Nadaljevanje. Ponatis prepovedan.)

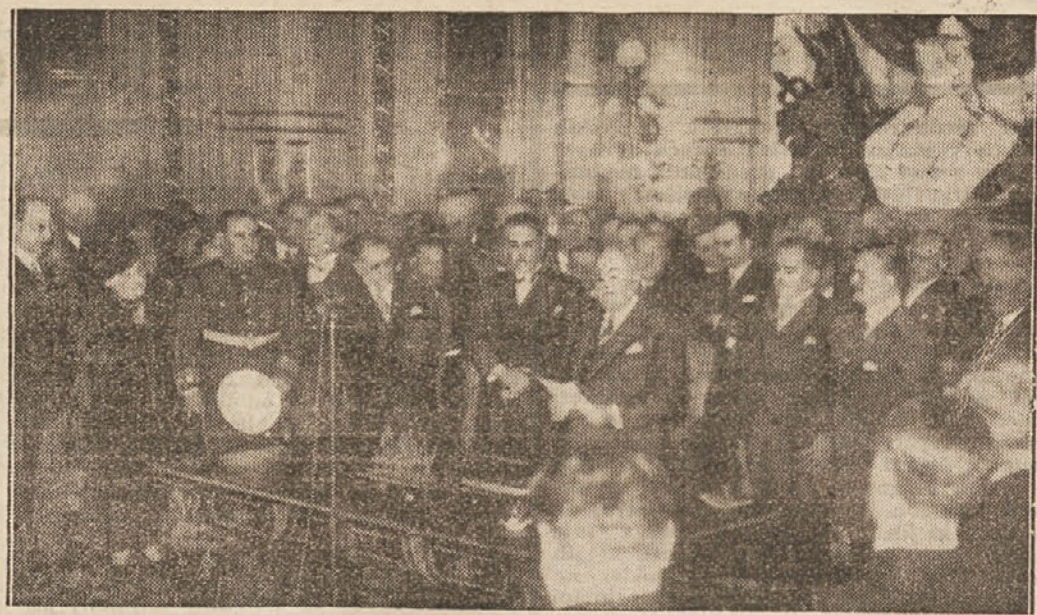
Toda vreme nam je bilo milostno in že naslednjega dne je posijalo solnce. Vodniki z oslički so se odpravili že ponoči, dokler je bil sneg še zamrznjen, tako da so oslički imeli trdo podlago za stopanje. Mi pa smo krenili tudi na vse zgodaj, da bi nas pekoče solnce na ledeniku ne oviralo preveč. Z ledenika prestopiš zopet na stransko moreno in se po njej vzpenjaš ves čas do začeta ledenika, kjer preide polagoma v snežišča. Tu smo natakili smučke in stopali z njimi preko nepreglednih snežišč, lepo polagoma, vse do »koče 11« (slika). Mnogi niso imeli smučk s seboj in so si jih sposodili v koči na Krugozoru. Tu imajo mnogo smučk v zalogi, ki si jih lahko turist izbere in mu jih ni treba od daleč prinesiti s seboj. Nekateri pa so mahili kar »peš« preko snežišč, ker so bili prekomodni, da bi si jih prinesli do snega. Nekoliko se jim je sicer vdiralo, toda prišli so ravno tako do koče kakor mi s smučkami. Smučke torej niso neobhodno potrebne, toda par kratkih in lahkih je priporočljivo vedno vzeti s seboj, kajti smučki tereni so na pobočju Elbrusa krasni in sneg ob lepem vremenu vedno dober, sam »firn«. Predvsem pa pridejo smučke prav na povratku. In končno smučati se sredi poletja v avgustu, je za navdušenega »zimskega« planinca tudi prijeten občutek.

Sredi ogromnega snežišča moli iz snega nekaj velikih skal in med temi skalami je zbita zasilna koča. Poleg te koče pa je lansko leto zrastle že druga manjša kočica, ki je stalno oskrbovana in nimajo turisti v njo dostopa. Tu prebivata dva mlada meteorologa, ki vršita znanstvena vremenska in druga opazovanja in en radiotelegrafist. Razkazali so nam svoje znanstveno delo in nam zagotovili, da bo še tudi naslednjega dne lepo vreme. Vsi trije so tudi izborni turisti, kajti preteklo zimo se jim je posre-

čilo, da so se prvi povzpeli na vrh Elbrusa v najhujšem mrazu sredi zime. Pripovedovali so nam tudi, da mislijo v bodoči zimi (1934/35.) ves čas ostati tu in vršiti opazovanja. In res smo kasneje čitali, da so zimo srečno prestali, kljub strašnemu mrazu in snežnim viharjem. Pri srečanju s temi mladimi ljudmi, smo se tudi mi opogumili, tem bolj, ker se je eden odločil, da nas bo spremljal do vrha. Turistovska koča sama je pusta in človeku postane tesno, ko stopi v njo. Notri je en sam prostor, na obeh straneh so lesene prične, brez slamnikov in odej. Najdeš samo par spalnih vreč, dva petrolejska gorilnika in posodo petroleja, da si lahko kaj za silo skuhaš. Sedaj smo šele uvideli, kako pravilno je bilo, da smo se prejšnjega dne vrnili. Toda lepo solnce in mirno ozračje nam je vlivalo novega poguma, da nismo preveč obupavali. Nekateri pa so le obupali in so sklenili, da ne nadaljujejo vzpona. Tu smo nameravali ostati dve noči, da se vsaj kolikor toliko navadimo na majhen zračni pritisk. Ko smo se nekoliko najedli, naspali in odpočili, so nas ruski vodniki povabili na smučanje. Večini se ni ljubilo, nekateri pa so le poskusili.

Z vodnikom »Žoržom« smo se raje domenili, da odrinemo dalje že naslednjo noč, kajti radi bi videli, da bi bilo trpljenja že enkrat konec in ali smo Elbrusu kos ali ne? Odločili smo, da gremo zgodaj spat in da odrinemo že takoj opolnoči, dokler je sneg še trd in da se ubranimo višinskega solnca. Od Krugozora do koče 11 traja vzpon svojih 5 ur, in dalje do vrha še nadaljnjih 8 ur.

Točno opolnoči prične »Žorž« ropotati in klicati »Genossen — auf«. Vstanemo, skuhamo si topel čaj in se napravimo na pot. Vzeli smo si s seboj samo nekaj čokolade, sladkorja in piškotov, v nahrbtnikih smo

Prvi originalni posnetek svečane razglasitve miru v Gran-Chaco.

Dolgoletni boji med Bolivijo in republiko Paraguay so bili z mirovno pogodbo v Buenos-Airesu dokončno zaključeni, o čemur smo že svoječasnoro poročali v našem listu. Na sliki vidimo zastopnike udeležene države. Mirovni akt čita predsednik argentinske republike general Justo Avguštin. — V počastitev doseženega miru je argentinska vlada izdala posebne znamke miru.

nesli malo, samo površno obleko proti vetru (Windjacke in Windhosen), toplo kučmo in še en par rokavic. Dereze smo si natakili že v koči, kajti sneg je bil trd, ker je čez noč pomrznil. Noč je bila krasna, na nebu so se svetlikali milijoni zvezd, kajti zrak je bil razredčen in se v višinah vidi veliko več zvezd kakor v dolini. Mirno in tiho stopamo eden za drugim, slišalo se je samo enakomerno udarjanje derez in cepinov ob sneg. Vsak je mislil svoje, jaz na primer sem bil v skrbih zaradi srca. Od časa do časa sem se potipal, če mi ne bije preveč in če ni morda pričelo podlegati gorski bolezni. Za enkrat je šlo vse dobro in do višine 5000 m ni bilo nič hudega, niti glavobola niti prehitrega bitja srca. Vzpenjali smo se počasi in od časa do časa postali in se nekoliko odpočili. Visoko gori v temi sta se nejasno odražali obe glavi Elbrusa.

Tista noč mi bo v astronomsko-estetskem oziru ostala v nepozabnem spominu. Kmalu po polnoči se je »tik« izza pobočja Elbrusa pokazala na nebu jutranja Danica — Venera, ki je tako lepo in mirno svetila in se nam je zdela tako blizu, da bi jo z roko zagrabil. Kmalu za njo se je pokazal mesec, kot zadnji krajec, ki nam je pobočje tako jasno razsvetlil, da smo točno videli pot pred seboj. Nebeške romantike pa še ni bilo konec. Nekako ob štirih se je pričelo daniiti. Spčetka čisto medla svetloba na vzhodu se je vedno bolj večala. Ko je nastal mrak, se je pričela na zapadnem nebu igrati mavričnih barv. Nebo je bilo na horizontu spočetka vialno in je polagoma prehajalo preko rumenih in rdečih nians v dnevno temnomodro sinjino. Poševno preko neba pa se je jasno odražala optična senca Elbrusa, ki je bila za naše oči nekaj nenaravnega. Poudarjam, da to ni bila navadna senca, ker solnce še ni vželo. Čim bolj se je daniilo, tem bolj je zagonetna senca ginevala in ko je solnce vželo, je ni bilo več.

Ko se je pojavilo solnce, je bilo nočne romantike konec, toda nastopilo je drugo dejanje — poigravanje solnčnih žarkov z zaledeneli grebeni in vrhovi. Jutranje solčno žarevanje opazimo tudi v naših pla-

ninah (das Hepengluhen), toda v zaledenem visokogorju so kontrasti vse lepši. Snežni in ledeni grebeni, iz katerih strli črno strmo skalovje, oboje kopajoče se v zlatih rdečkasto-violetnih jutranjih solnčnih žarkih in temnomodra nebesna sinjina v ozadju zapuste planincu nepozaben spomin.

Ob solnčnem vzhodu smo se že nahajali v višini kakih 5000 m, tik ob strmim vzhodnem glavi Elbrusa. Elbrus ima dve glavi, vzhodna, ki je visoka 5593 m in zapadna, ki je 36 m višja, 5629 m. Vmes je sedlo, ki je globoko svojih 300 m. Zračna črta med vrhoma obeh glav znaša približno poldrugi kilometer. Žorž je predlagal, da se povzpemo najprej na vzhodni vrh, se spustimo nato na sedlo, se v koči nekoliko odpočijemo in se popoldne povzpemo še na zapadni vrh. Toda mnenja so bila deljena. Utrujenjši so predlagali odhod takoj v kočjo in opustitev vzhodnega vrha, ambicioznejši pa so hoteli premagati oba vrhova. Tako se je družba ločila v dve grupi. Žorž se nas je pridružil še 6 mlajših, med njimi ena dama, ki pa ni bila od naše družbe. Prejšnje popoldne je prispela v kočjo 11 neka ruska družba, ki je tudi mislila na Elbrus in se je pridružila naši grupi. Ruska gospodična je bila stara kakih 23 let in zelo podjetna.

Samo neodvisen tisk je resničen izraz narodove volje in njegovega hotenja! Zato naročajte, širite, sodelujte in inserirajte v lastnem glasilu: »Glas naroda«!

60 novih duhovnikov v Franciji.

V cerkvi Notre-Dame je kardinal Verdier, pariški nadškof posvetil 60 novih duhovnikov.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Ko bi bil Letz samo nezmožen! Toda on je vse mešal. Poslan je bil v oddelek, kjer na videz ni bilo mogoče, da bi kaj pokvaril. Moral je nositi v registraturo spise, pisati znake in vlagati zavoje aktov. Po mnenju Časlavskega bi moral znati opravljati to službo vsak polkovni bobnar. Toda Letz je imel tako strašno tremo, da je spravil ta oddelek kmalu v popoln nered. Deloval je tam dva dni in že ni mogel nihče najti nobene stvari, ki jo je iskal. Nепrestano so ga videli na lestvici, kako bojazljivo išče nekaj, česar pa potem ni nikoli našel. Dva dni in oddelek je bil pravi Avgijev hlev. Časlavský je sklenil, da se odkriža te nerode, čim bo le mogoče. In potem so mu prišli povedat, da so poslali Letza s spisi k trgovskemu sodišču, da pa koncipijent že vdruči telefonira, da Letza še zmerom ni tja. »Ko se vrne, ga pošljite k meni,« je naročil Časlavský.

4.

Filip Astenburg se je vozil zdaj vsak dan v Vele-slavin, čeprav na žalost samo zato, da bi izvedel znano stvar — da je prezgodaj misliti na srečanje z Marketo. Ta nesmotrenost in ta misel, da njegova žena, ki jo je imel prej zmerom in kadar je hotel, okrog sebe, zdaj prav za prav ne eksistira, sta ga ogorčevali nehote tudi zoper njo. Ker je bil neomajno prepričan, da tiči za vsem tem tisti nepridiprav Quido, ni mogel razumeti, kao si je mogla dati Marketa po njem uničiti zdravje. Do tega je moglo po njegodo, ni mogel razumeti, kako si je mogla dati Marketa

59

izročena nesrečnemu časovnemu pojavu (katerega sledove je zdaj neprestano srečaval); ljudje so hipoma izgubljali vrednote, nič drugače kot če bi se jim zmehčale kosti. Že dolgo je imel vtis, kakor da se mu žena nenadno umika. Po skoraj tridesetletnem sožitju se je začela delati, kakor da se ne sme prav nič vmešavati v njeno življenje; in on s svojo voljo ni bil več zmožen, da bi, kot prej, napravil red v njenih notranjih zadevah. In posledice tega so se zdaj pokazale.

Ko bi bila samo Marketa! Da se mu je začela umikati tudi hčerka, to ga je prav za prav grizlo še bolj, zakaj če si je hotel biti odkrit, je moral priznati, da je bila Doris edini človek na svetu, ki bi ga mogel prisiliti, da bi bil proti svojim nameram in interesom vesel ali nesrečen. Rad je imel Marketo in Bernarda, Dorido pa je oboževal. So čustva, za katera še niso iznašli pravih izrazov. Če se reče, kal', je vse jasno. Toda ljubiti, to je medla beseda, ki ne pove vsega. Zanj je v tem primeru pomenila nagon, da bi svojo življenje razpršil v življenju hčerkinem. Videč svojo premoč nad ljudmi, se je slednjič navadil, dajati nekako s sedla ukaze, ki so jih drugi brez modrovanja izpolnjevali kakor nekaj čisto naravnega. Toda zdaj, pred temle komaj odraslim bitjem, ki je bilo povrh še manj izdatnega spola, ni bil voljan ukazovati, ker je čutil nekaj čisto posebnega, nenavadno slast sladke podločnosti, nekaj morda podobnega temu, kar žene Inde, da bi se dali z navdušenjem pogaziti nogam svetih slonov ne glede na to, da bi ljudje o njih rekli, da so oni sami sloni. V resnici je bila Doris že davno njegova energija in njegova nirvana, njegov poslednji življenjski kredo, ki je še znal vanj goreče verovati, njegov poslednji oltar, pred katerim je znal poklekati k vroči molitvi. To vse ni temeljilo samo na magičnem vplivu, ki ga je imela nanj že od takrat, ko je bila še majhno dekle, s silo, ki je prav za prav ni imela, ker jo je vanjo sam vložil s preprostim dej-

stvom, da mu je neki naraven zakon veleval, da jo mora oboževati; to ni raslo samo iz tega, da se je prav v tem bitju vtelesila tista potreba, ki jo baje čuti sploh vsak človek, celo najslabši po teži in duševnem zrnu, — potreba enega človeka na svetu, v katerega vložimo vero, da je čist in da stoji zaradi tega više kot mi. Nad tem se je dvigala še gornja stavba in prav nanjo je bil gospod Astenburg ponosen, zakaj pravila mu je, da ni ljubil, da ni oboževal slepo, samo po očetovskem nagonu, temveč z nekim inteligentnim iztorom, za katerega se mu ni bilo treba sramovati. Pri Doridi so se zmerom vidneje — vsaj zanj vidneje, vedel je, da je bila Marketa vedno drugega mnenja — razvijale lastnosti, ki bi jih bil moral brez dvora respektirati, tudi če bi ta otrok ne bil njegova hčerka. Doris je bila menda edini človek na svetu, mu ni nikoli ničesar zatajil. Edini človek, ki ni smatral življenja za kup svetih konvencij, temveč si je sam po svoje skušal delati pot. Če si nočemo lagati, skoraj vse v življenju je kakor konflekcijska; Doris je kazala močan nagon, oblačiti se v življenju po svojem osebnem okusu in po svojem osebnem kroju. V zadnjem času pa ga je nekaj svarilo, da z Dorido ni vse v redu. Njegov instinkt je za rodbino popolnoma otopel. V Marketi ali v Bernardu se je moglo odigravati ne vem kaj in ničesar ne bi uganil, niti slutil. V Doridi pa je čital, zdelo se mu je, da čita v zadnjem času v njej nekoliko vznemirjajoča gesla. V celoti je bila to morda kopica malenkosti, vsaj prepričeval se je o tem energično. Doris se je potepala; njen pogled ni bil več tako jasen; tudi se mu je poslednje dni nekoliko izogibala. Malenkosti, toda v njem so vzbujale strah. Malenkosti, toda v njem je začelo nekaj razsajati v svarilo. Razburjalo ga je kakor bolezen, ki bi jo zaznal, da raste v njem. Nameraval jo je v prihodnjih dneh izpovedati.

zdaja »Narodna Prosveta« v Ljubljani, zadruga z o. z., predstavnik dr. Goljar, ureja Ante Gaber, tiska tiskarna »Merkur«, predstavnik O. Mihalek, vsi v Ljubljani.